

**BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!**

TÜSTAV
ARŞİVİ
Bülent...Tunc
Bağış

kitle

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR

Yıl: 3

Sayı: 117

12 TEMMUZ 1976 5 TL.

haftalık sosyalist gazete

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ KARSISINDA DEMOKRATİK MÜCADELE YÜKSELİYOR

DGM

“Sıkıyönetimsiz Sıkıyönetim” Demektir

DİSK Ajansı'nın DGM konusunda yayınladığı 5. Temmuz tarihli demokratik bildiri özetle şöyle deniliyordu:

1 — DGM'LERLE MC İKTİDARININ İKİ AMACI VAR:

a) Büyük sermayenin aşırı sömürü, aşırı kâr ve aşırı baskı düzenini pekiştirmek, b) Bu düzene karşı mücadele eden işçi sınıfı hareketini, DİSK'i, tüm ilerici örgüt ve kişileri olağanüstü mahkemelerde yargılamak, susturmak, ezmek ve böylece halkın bilinçlenmesini önlemek.

2 — DGM İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL, SİYASAL VE DÜŞÜNSEL MÜCADELE- SİNİ HEDEF ALIYOR.

DGM kurulduğu takdirde: a) Ücretleri zamanında vermeyen işverene karşı her hangi bir eyleme girişen işçiler, b) İşverenin kaba baskısına ve hakaretine karşı tepki gösteren işçiler, c) Her hangi bir sendikal toplantıda işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda veya mevcut yasaları eleştiren temsilci, baştemsilci, diğer sendika yöneticileri ve konuşmacı üyeler, d) Uygulanmayan toplu sözleşmenin uygulanması için işyerinde pasif direnme gösteren işçiler, e) Yasal bir greve sokulan bir ajanın üzerinde bulunan veya kullandığı bir silâh yüzünden tüm grevci işçiler ve sendika yöneticileri, f) İşyerine sahtecilikle sokulan sarı sendikalara karşı DİSK'i koruma mücadelesi veren işçiler, g) İşten atılan veya saldırıya uğrayan arkadaşları için direnen işçiler, h) Başka bir işyerindeki kardeşleriyle dayanışma içine giren işçiler, i) Hiç bir neden göstermeden veya uydurma bir nedenle işverenin suçladığı işçiler, j) MC iktidarının «millî güvenliğe aykırı» bulunduğu grevlere katılan işçiler, k) Herhangi bir nedenle, kısa süreli olsa da işi yavaşlatan veya üretimi durduran işçiler, l) Sarı sendika komandolarının saldırısına karşı koyan işçiler, m) Ve genel olarak 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt yasasıyla ilgili «suç»ların kapsamına giren işçiler tutuplanıp Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanacaklar.

İşçi sınıfının özgürce düşünme ve örgütlenme hakkını yasaklayan Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci maddelerinin daha sert ve süratli bir biçimde uygulanması DGM'nin önde gelen amaçları arasındadır.

3 — DGM SUÇU NE OLURSA OLSUN TÜM EMEKÇİ HALKIMIZI, TÜM İLERİCİ KİŞİ VE ÖRGÜTLERİ YARGILAYACAKTIR.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulduğu takdirde: a) Suç olarak nitelenen herhangi bir işçi eylemini sözle veya basın, yayın yoluyla destekleyenler, b) Bu gibi eylemlerle dayanışma içine giren işçiler, emekçiler, aydınlar, örgütler, c) İşçi sınıfının bilinçlenmesi için çıkan tüm yayınlarda, yapılan konuşma ve toplantılarda, verilen demeçlerde, basılan bildirilerde suç unsuru bulunduğu iddia edildiği takdirde, bu suç işleyen sendika yöneticileri, aydınlar, gazeteciler, yazarlar, d) Anayasa Mahkemesinin görevleri arasında bulunmasına rağmen, suç niteliğinde görülen herhangi bir yayında, gösteride bulunan siyasal parti yönetici ve üyeleri, e) Bu sömürü, kâr ve baskı düzenine, siyasal iktidara karşı gösteride bulunan tüm örgüt yönetici ve üyeleri, f) Kasıtlı ve maksatlı bir ihbar üzerine haberi olmadan kendisine ait olmayan posta, radyo, telefon gibi tüm haberleşme araç ve gereçleri üzerinde veya evinde yakalanan vatandaşlar hırsızlık suçundan, g) Yasal bir gösteri veya toplantıda bir kişi veya küçük bir grubun kasıtlı bir şekilde olay çıkarması, bozgunculuk yapmasını bahane ederek bu gösteri veya toplantıyı

düzenleyen yöneticiler ile bunlara katılanlar, h) Demokratik kuruluşların genel kurullarında ajan veya bozguncuların önceden plânlanmış olaylar çıkarması nedeniyle, bu genel kurulu düzenleyen örgüt yönetici, üye ve delegeleri, i) Genel olarak 12 Mart olağanüstü baskı döneminde anti-demokratik bir öze sokulan 171 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşü yasası ile 1630 sayılı dernekler yasasının suç diye nitelendiği davranışın içine girenler, özellikle ilerici örgüt ve kişiler, Devlet Güvenlik Mahkemelerince yargılanacaklar.

4 — DGM SİYASAL İKTİDARA BAĞIMLI MAHKEMELERDİR VE ANAYASAYA AYKIRIDIR.

DGM Anayasa'nın 7 nci maddesine aykırıdır. Bu maddeye göre: «Yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.»

a) DGM hâkimleri siyasal iktidarın seçeceği hâkimler arasından atanacak ve böylece, iktidar kendi politikasına uygun düşen kişileri seçmiş olacaktır, b) Hâkimlerin görev süresi üç yıla sınırlandırılmıştır. Görevden alınmak korkusundan dolayı bu hâkimler tarafsız ve siyasal iktidara ters düşen doğru kararlar veremeyecektir, c) DGM'de askeri hâkimler vardır. Terfi ve kıdem durumları, komutana bağlı olan bu hâkimlerin komutana ters düşen karar vermesi düşünülemez.

Hâkimler, siyasal iktidar tarafından seçilen ve hâkimlik güvencesi olmayan DGM, MC iktidarına bağımlıdır ve onun yerine gelecek diğer gerici iktidarlara da bağlı olacaktır. İktidarın suçladığı eylem ve düşünceleri yargılayacaktır.

DGM Anayasa'nın 32. maddesine de aykırıdır. Bu maddeye göre: «Bir kimseyi tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.»

Oysa: a) DGM'nin kapsamına giren suçları işleyenler tâbi olduğu mahkemede değil, DGM'de yargılanacaklardır, b) Bu nedenle, 32. maddeye rağmen, DGM «olağanüstü mahkemelerdir». c) Bağlı olduğu şehirde DGM yoksa, suçlu görülen vatandaşlar en yakın DGM'de yargılanacaklardır.

5 — DGM VE MEVCUT MAHKEMELER

(Bu bölümde DGM'lerin görev kapsamı anlatılıyor)

Aynı «suç»lara bakan mevcut mahkemelerin dışında DGM'nin kurulmak istenmesi, olağan mahkemelerin halkın bilinçlenmesini engellemediğini gösteriyor. Böylece MC iktidarı, yetersiz gördüğü bu mahkemelerin hakimlerine de yeterli güveni duymadığını göstermiş oluyor.

MC iktidarı, DGM'lerini kullanarak işçi sınıfının ve emekçi halkın bilinçlenmesi doğrultusunda yapılan çalışmalarını daha süratli bir şekilde ve anında bastırmak istiyor.

6 — DGM SAVUNMA GÜVENCESİNİ ORTADAN KALDIRMAKTADIR

Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulduğu takdirde: a) Mahkemenin hoşuna gitmeyen bir tutum içinde bulunan kişi, duruşmadan çıkartılarak, gıyabında karar verilebilecektir. b) Mahkemeye ters gelen bir savunma yapan veya mahkemenin benimsemediği bir biçimde konuşan, davranan «sanık» avukatı duruşmadan çıkartılabilecektir. c) Özellikle sendikal, siyasal ve düşünsel açıdan suç diye nitelenen davranışlar üzerinde ön soruşturma yapma hakkı, başta bu konular üzerinde uzmanlaşmış polis büroları olmak üzere, mahalli kolluk kuvvetlerine bırakılabilmektedir.

Böylece sanık sayılan kişi daha başında hukuk ve adalet kavramıyla ilgisi olmayan kişiler tarafından mahkûm edilmekte ve iktidara bağlı DGM tarafından cezalandırılabilmektedir.

7 — MC İKTİDARI DGM'LERLE EMEKÇİDEN YANA İLERİ DEMOKRATİK DÜZEN MÜCADELESİNİ EZMEK İSTİYOR

Büyük sermaye, emrindeki MC iktidarını, sarı sendikaları, işgal altındaki TRT'yi ve kiralık faşist canileri kullanarak işçi sınıfı hareketini, DİSK'i, tüm ilerici örgütleri tasfiye etmek için Devlet Güvenlik Mahkemelerini kurdurmak istiyor.

DGM insanca bir yaşam, demokratik ve özgür bir düzen için mücadele verenleri, başta işçileri sermaye sınıflarının, işverenlerin eli kolu bağlı kölesi
(Devamı 14. Sayfada)

DGM Rejimi Parlamentar Faşizme Dönüştürecek.

12 Mart faşizminin parlamenter kurumlarla örtülü uzantısını oluşturan MC ortaklığı kuruluş yasası Anayasa Mahkemesince iptal edilen Devlet Güvenlik Mahkemelerinin varlığını sürdürmek amacıyla yasal girişimlerini yoğunlaştırmış bulunmaktadır. Parlamento çalışmalarına ara verilmeden önce, oldu-bitti'ye getirilerek yeni DGM yasası yürürlüğe konmak istenmektedir.

DGM'ler hukuk devletinde yeri olmayan kuruluşlardır. 1961 Anayasası yargı yetkisinin kullanılmasını bağımsız mahkemelere vermiştir. Anayasamızın bu ilkesi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirisi'nin 10. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesinde yer alan «Yasal, bağımsız ve tarafsız mahkemelerde yargılanmak» temel hakkının iç hukuka yansıtılması değerini de taşımaktadır. DGM'ler ise 12 Mart faşizminin 1961 Anayasasının demokratik niteliklerini ortadan kaldırmayı amaçlayan ve (meşruiyet) dayanağı bulunmayan bir Anayasa değişikliği ile adalet yaşamımıza sokulmuştur. DGM'ler ile sıkıyönetimsiz bir sıkıyönetim sürekli olarak yerleştirilmek istenmiş, egemen sınıfların karşısında ezilen sınıfların çıkarlarını koruyan tüm fikir adamları ile yazarlar ve sanatçılar yargıçları siyasal iktidarcı seçilen bu mahkemelere gönderilmek yolu ile susturulmak istenmiştir. Gerçekten bu mahkemelerin 3 yıllık uygulamalarında öğrenci dernekleri TCK'nın ünlü 141. maddesine dayanılarak gizli örgüt sayılmış, akademik kariyerde görev yapan bilim adamlarının yapıtları 142. maddeye göre yargılanmıştır.

Bugün ise DGM'ler yeni bir yasayla kurulduğu takdirde, yargıçları tüm olarak MC hükümetince seçileceklerdir. Siyasal iktidar kararlarını beğenmediği yargıçları da tasfiye edecek, kendi yanlısı yargıçlardan oluşan özel siyasal mahkemeler kurmak yoluna gidecektir.

Anayasaya 12 Mart faşist yönetiminin eklediği madde, DGM'lerin kurulmasını emredici nitelikte değildir. DGM'ler ortadan kalktığı takdirde adalet mekanizmasında bir boşluk ortaya çıkmayacak, bu mahkemelerin görevine giren davalar sanıkların doğal mahkemeleri olan bağımsız adliye mahkemelerine gidecektir.

Sendikamız, DGM'lerin Anayasasının 7. maddesindeki tanıma göre, (Mahkeme) niteliğinde bile olmadığı düşüncesindedir. Ülkemizdeki rejimi tamamen parlamenter faşizme dönüştürecek olan bu kuruluşların temsil ettiğimiz halktan yana Türk yazarlarının ve sanatçılarının düşünce özgürlüklerine karşı oluşturduğu tehlike karşısında demokratik ve yasal direnme hakkını kullanmak kararındadır. Bu yolda başkanı bulunduğunuz örgütünüzle ortak bir dayanışmayı gerçekleştirmek amacıyla başvuruyoruz.

Türkiye Yazarlar Sendikası olarak DGM'lerin yeniden kuruluşuna karşı yasal direnmede örgütünüzle işbirliğine hazır olduğumuzu bildirir, saygılarımızı sunarız.

Türkiye Yazarlar Sendikası
Yönetim Kurulu

DGM'lere Karşı Demokratik Mücadele Genişliyor

«Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasaya aykırılığı ilân edildiği halde göreve devam eden Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görevlerinin durdurulması için başlatılmış olan kampanyamız, bu amaç gerçekleştirilmeye kadar devam edecektir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin veya benzeri olağanüstü mahkemelerin yeniden kurulması için gerici partilerin sürdürdükleri çabalara karşı işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın demokratik özelemlerini dile getirip, bu gerici isteğin gerçekleşmesini önlemek için verilecek mücadelede vargücünü yer alır.»

TSİP Kongre Kararı

11 Ekim 1975 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ama kararın yürürlüğe girmesi ve bu arada yeni bir kanun hazırlanması için bir yıl süre verilen DGM'lerin görevlerinin durdurulması için TSİP, TEP ve bazı demokratik kuruluşlar bir kampanya açmışlardır. Türkiye'de sosyalist ve demokratik güçlerin vermekte olduğu bu demokratik mücadele MC partilerinin kendi kanun tasarılarını meclise getirmeleriyle daha geniş demokratik kesimleri kucaklamaya başlamıştır.

Türkiye'nin demokrasiden yana güçleri bu tasarıların yasallaşmasını engellemek için verdikleri mücadeleyi geliştirerek sürdürüyorlar. Bilindiği gibi, TSİP ve TEP, 8 Haziran'da 7850 sosyalist ve ilerici aydın, işçi, öğrenci ve çeşitli mesleklere mensup diğer emekçinin imzaladığı imza kampanyasını ve bildirgeyi kamu oyuna açıklamış, yeni tasarıların Meclisten geçmemesi için tüm ilerici güçlerin aktif davranması gerektiğini belirtmişlerdir.

Daha sonra, İstanbul Barosu 26 Haziran'da kamu oyuna, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin anayasa, hukuka ve demokrasiye aykırılığı konusunda bir açıklama yaptı ve Türkiye Barolar Birliği'ni olağanüstü toplantıya çağırdı. Aynı günlerde Çağdaş Hukukçular Derneği, Ankara'da konuyla ilgili bir açık oturum düzenledi. Türkiye Barolar Birliği, TÖB-DER, TÛTED, bazı gençlik örgütleri, Türkiye Yazarlar Sendikası ve Türkiye Gazeteciler Sendikası, çeşitli demokratik kuruluşlar DGM tasarısının

kanunlaşmasına karşı çıktılar.

Son olarak geçtiğimiz hafta DİSK de DGM yasaasının meclisten geçmesine karşı mücadele başlattı, işyeri temsilcileri düzeyinde bir yığinsal toplantı düzenledi, bu kurumların Türkiye'de işçi sınıfının ekonomik, siyasal ve ideolojik mücadelesini, emekçi halk hareketini sindirmeği, «sıkıyönetimsiz sıkıyönetim rejimi kurmağı amaçladığını» söyleyerek, 274 ve 275 sayılı kanunların çiğnenme iddialarıyla işçilerin ve sendikacıların da bu mahkemelerde yargılanmasına şiddetle karşı çıktı. CHP'nin DGM'ye karşı mücadele etmemesi halinde, DİSK'in artık CHP'den desteğini çekeceğini belirtti.

DGM aleyhindeki demokratik mücadele genişleyerek devam ediyor. TÖB-DER, TÛM-DER-TÛS-DER ve Mühendis Odaları da daha aktif mücadeleye geçti. Böylece daha geniş demokratik güçlerin mücadeleye katılması, bu mücadeleyi güçlendirdi. Böylece egemen sınıfların DGM üzerindeki tartışmaları 163'üncü madde konusuna kaydırmağa çalışmaları şeklindeki makyavelist oyun iflas etti. Yeniden en geniş kapsamlı, DGM'lerin hangi «suçlara» bakması konusu değil, bu kurumların kanunsuzluğu ve anti-demokratikliği en canlı biçimde toplumun geniş kesimleri önünde vurgulanmaya konu, daha geniş emekçi yığınlarale maledilmeye başlandı.

DGM konusundaki görevimiz henüz sona ermemiştir. Gerçi gerici tasarılar Meclisteki Anayasa komisyonundan henüz geçmemiştir. Anayasa komisyonu konuyu gündeme almak için yaptığı üç toplantı tasarısında çoğunluk sağlayamadığı için toplanmamıştır. AP Genel Başkanı ve MC iktidarının başı Demirel önce, DGM yasağı geçmeden Meclislerin tatile giremeyeceğini söylemiş, daha sonra da, Meclis tatile girse bile 11 Ekim 1976'dan önce olağanüstü toplantıya çağrılabilirliğini ifade etmiştir.

Egemen gerici güçlerin ve MC iktidarının Alman Polis raporlarıyla, DGM savcılarının demeçleriyle, Gaziantep provokasyonlarıyla tezgahlamaya çalıştığı «gerekçe» mizansenli sökmemiş, gerici güçler, karşılarında giderek genişleyen bir ilerici - demokratik eylemi bulmuşlardır. Bunun için alelacele ikinci bir Alman Polis raporundan medet umulmuşsa da TRT ve sağ basın dışında konunun sansasyonu olmamıştır.

DGM DEMOKRASİYE AYKIRIDIR

Ankara'da 26. Haziran günü, Çağdaş Hukukçular Derneği tarafından «Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve Anayasa» konulu bir açık oturum düzenlendi. Halit Çelenk'in yönettiği oturum kalabalık bir dinleyici topluluğu tarafından izlenmiş ve konuşmacı olarak Türkiye Barolar Birliği Genel Başkanı Prof. Faruk Erem, Prof. Bahri Savcı, Prof. Muammer Aksoy, Prof. Mümtaz Soysal katılmışlardır.

Halit Çelenk açık oturumu başlatırken «Hükümetin bu konuda yeni bir tasarı hazırladığını, konunun demokratik rejim, insan hakları kişi temel hak ve özgürlükleri bakımından önemli ve güncel olduğunu» söyledi ve konuşmacılara sorduğu sorulardan sonra ilk söz alan Faruk Erem, Barolar Birliği'nin baştan beri DGM'ye karşı olduğunu belirtti ve bunun nedenlerini şöyle sıraladı: a) Tabii hakim kavramı tahrip edilmiştir, b) DGM savunma hakkını bertaraf etmektedir, hazırlanan üç ayrı tasarıda savunma hakkı sınırlanmıştır, c) Yargıçların tayini bakımından karşı çıkıyoruz, yargıçların tayini tarafızsızlığı ortadan kaldırmaktadır. Daha sonra hazırlanan yeni tasarıların büyük bir sakıncası olduğunu, tasarı ile DGM'ye süreli tayin yapılacağını söyleyerek, bir yıllık süre konusunda şunları belirtti: «Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir şeyi devam ettirmektedir, bu bir çelişkidir». 163. madde konusundaki tartışmanın «içtenlikten uzak ve siyasal olduğunu da belirten Erem sözlerini bitirirken, «DGM'ye ihtiyaç ve lüzum yoktur, umum mahkemeler dışındaki mahkemelere karşıyız.» dedi.

Bundan sonra söz alan Bahri Savcı, DGM'nin kuvvetler ayırımı teorisine göre Anayasa'ya aykırı olduğunu söyledi ve bunu öyle açıkladı: «Yasama,

Yürütme ve Yargı ayrı organlar tarafından yerine getirilir. Bunlar birbirinden bağımsızdır. Oysa DGM yargı organının bağımsızlığını zedelemektedir. Yargı yetkisini siyasal iktidarın emrine vermektedir. Bu durum Anayasa'ya aykırıdır, bağımsız yargı ilkesine aykırıdır.»

Daha sonra söz alan Muammer Aksoy özetle şunları söyledi: «Kesin inancım odur ki, DGM ile mahkemelerin bağımsızlığı ortadan kaldırılmıştır. Bununla da güvenlik ortadan kalkmıştır. DGM güvenlik değil, güvensizlik yaratmaktadır. DGM siyasal iktidarın etki alanındaki hakimler tarafından, askeri hakimler tarafından oluşturulmaktadır. Bu durum Anayasa'yı inkâr etmek demektir. Çünkü Anayasa'ya göre askeri hakim askerlikle ilgili olmadıkça sivilin davasına bakamaz.» Aksoy sözlerini bitirirken, «özgürlüğün, yürümesi için mahkemelerin bağımsızlığının hayati önemi vardır.» dedi.

Son konuşmacı Mümtaz Soysal konuşmasına şöyle başladı: «Ben istiyordum ki bu açık oturumda DGM'yi savunanlarla tartışalım. Ancak bu mümkün olmadı. Bu bile DGM'nin Anayasa'ya aykırılığını göstermektedir.» DGM'nin 12 Mart'ta getirildiğine dikkati çeken Soysal, DGM için hakimlerin siyasal iktidar tarafından atandığını, bunun açıkça Anayasa'ya aykırı olduğunu söyledi. Sonra şöyle dedi: «Anayasa'nın temel niteliği hukuk devletidir. Hukuk devleti yargının bağımsızlığı ve hakimlerin güvencesine dayanır. Oysa DGM yargının bağımsızlığını ortadan kaldırmaktadır, bundan ötürü de Anayasa'nın temel niteliğine aykırıdır.»

Açık oturum yöneticisi varılan sonuçları şöyle (Devamı 14. Sayfada)

Ama DGM aleyhindeki demokratik mücadele henüz sonuca ulaşmış değildir. Ve anti-demokratik kurum ortadan kalkıncaya kadar mücadelemiz etkinliğini gitgide arttırarak devam edecektir.

TSİP: DGM'lerine Karşı Mücadelemiz Sonunadek Sürecek

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Başkanlık Kurulu 9 Temmuz 1976 günü yayınladığı bildiriye 1961 Anayasasının referandumla kabul edilmesinin 15. ci yıldönümü nedeniyle özetle şunları söylemiştir:

«15 yıl önce bugün 1961 anayasası seçmen kitesinin yüzde 66 oyunu alarak kabul edilmişti. Nisbî demokratik ilkeler taşıyan bu anayasa daha sonra 12 Mart faşist rejimler tarafından geriye doğru değiştirildi. Toplumsal dinamikler ve geniş emekçi yığınları 1961 Anayasasını daha ileriye götürmek, ve demokratikleştirmek gereğini dayatırken, gerici egemen çıkar çevreleri ülkemizdeki sosyal uyanışı bağlamak, yükselen siyasal-demokratik-ekonomik işçi sınıfı ve emekçi halk hareketini bastırmak, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü büsbütün yoketmek için 1961 Anayasasına bile tahammül edemediler ve bu Anayasanın çok önemli 60 maddesini gerici yönde değiştirdiler. 12 Mart faşizmi sırasında yapılan bu değişikliklerden en önemlisi, Anayasa Mahkemesinin, anayasa değişikliklerini öz yönünden (esastan) iptal etme yetkisinin kaldırılması idi. Böylece Halkoyuyla Anayasa Mahkemesine verilen bu yetki seçmenlerin çoğunluğunun iradesine rağmen ve buna karşı olarak mebus parmaklarıyla geri alındı.

Bu gerici anayasa değişiklikleri içinde hukuk dışı, demokrasi ve insanlık düşmanı ilkeler ve kurumlar getirildi. Devlet Güvenlik Mahkemeleri 12 Mart faşizminin baskı ve açık terörünü, demokrasi düşmanlığını sürdürmek amacıyla kurulan kurumların başında geliyordu. Ve bugüne dek gösterdiği icraatıyla tekelleri sermayenin emperyalist ağababaları ile içteki diğer ortaklarının sömürge egemenliğini daha da despotlaştırma misyonunda olduğunu kanıtladı.

Partimiz kurulduğu günden beri Devlet Güvenlik Mahkemelerinin ilgasını halkımızın en acil taleplerinden birisi olarak göstermiş ve bugüne dek DGM'ye karşı mücadele etmiştir. TSİP'in 11 Ekim 1975'den sonra DGM'nin faaliyetlerinin durdurulması konusunda TEP ve çeşitli demokratik kuruluşlarla birlikte başlattığı kampanya konuyu daha geniş emekçi yığınlarına maletmek yolunda ileri bir adım olmuştur. 7500'den fazla aydın, işçi, hukukçu, öğrenci bu kampanyaya imza vermişlerdir.

DGM tasarısının Meclise sevk edilmesi ile mücadele yeni boyut kazanmıştır. Bugün DİSK dahil olmak üzere çok daha geniş işçi sınıfı güçlerinin, diğer ilerici-demokratik güçlerin DGM'lerine karşı eyleme geçmiş olmaları gerçekten olumlu ve yeni bir adımdır.

DGM'lerine karşı demokratik mücadelemiz başarıya ulaşıncaya, işçi sınıfımızın, tüm emekçi halkımızın, tüm sosyalist ve diğer ilerici-demokrat güçlerimizin bu acil talebi gerçekleşinceye dek sürecektir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Demirel'in Baş Misyonu: ANTi-KOMÜNİZM

Milliyet Başyazarı Abdi İpekçi yakınlarında Demirel ve Ecevit ile birer mülakat yaptı. Bu mülakatlarda gözümüze çarpan bazı noktalara notlar halinde kısaca değinmek istiyoruz. Yazının birinci bölümünde Demirel'in, ikinci bölümünde ise Ecevit'in altı çizilmesi gereken sözlerini ele alacağız.

Geçtiğimiz haftalarda Milliyet'in AP. Genel Başkanı S. Demirel ve hemen sonra da CHP. Genel başkanı B. Ecevit'le yaptığı seri mülakatın politik önemi neydi? Her iki mülakatta da teknelci burjuvazinin bugünkü alternatif tercihlerinin sözcüleri görüşlerini açık ve seçik gözler önüne serdiler. Aralarındaki bazı alanlarda gerçekten önemli ayrılıklar da, temeldeki ayrılıklar da böylece adamakıllı vuzuha kavuştu. Demirel açık açık anti-komünizm şampiyonluğu yaptı ve komünist parti düşmanlığını, yani demokrasi düşmanlığını vurguladı. Ecevit ise demokrasi yandaşlığını tekrarlarken, kapitalizmin, sosyal demokrat (reformcu) savunusunu da tekrarladı.

Gerçekten, kimse S. Demirel'in açık konuşmadığını söyleyemez. S. Demirel çok açık konuşuyor, ve açık konuşmakta özellikle yarar görüyor. Açık açık söylediği şey, «hür teşebbüs» adı altında, bir avuç parababasının Türkiye'yi kendi malları belledikleri, bu malı ellerinden kaptırmaya hiç de niyetli olmadıkları, ve kaptırmamak için de ellerinden geleni geri koymayacaklardır.

«Ne noksan Türkiye'de? İstedığınız şeyi mi söyleyemiyorsunuz? İstedığınız yere mi gidemiyorsunuz? İstedığınız işi mi tutamıyorsunuz? İstedığınız işi tuttuğunuz zaman vergisini vermek kaydıyla meydana getirdiğiniz tasarrufu istediğiniz gibi mi kullanamıyorsunuz? İsteddiğiniz malı, mülkü mü edinemiyorsunuz? Edindiğiniz malı çoğunuza çocuğunuza mı bırakamıyorsunuz? Bunlar hürriyetçi demokrasinin temel haklarıdır...»

Bunlar yeterli değil. Ama asgarisi bunlar. Bunlar yoksa zaten, bundan sonrasına lüzum yoktur... Yani ferdi hürriyetlerin hepsi mevcuttur. Siyasi hakka gelince, Türkiye'nin idaresine iştirak ediyorsunuz, iradenizi gösteriyorsunuz, çeşitli yollardan ülkenin idaresine geliyorsunuz.»

«Biz Türkiye'de mülkiyete düşman değiliz, hür teşebbüse düşman değiliz... Meşrû kazançları, kazanan adamın başının belası saymayız... Herkesin ekonomik haklarını kullanarak, siyasi haklarını kullanarak ve göğsünü gererek 'Oh, ben bu memleketin vatandaşım. Şu haklarım var, bu haklarımı kullanıyorum.' Bu hakların neticesinden suçluluk doğmadan kullandığı meşrû hakların neticesini suçluluk sayan bir zihniyetin içerisinde değiliz. Ama başkaları bu hakların neticesini suçlu sayıyor. Sömürü düzeninin, bir memleketin hür teşebbüsünü sömürü düzeninin aleti saydıktan sonra biz bu Anayasaya karşı değiliz, bunun içindeyiz demek mümkün değil...»

«Anayasanın 40. maddesinde herkes istediği işi tutar diyor.»

«Biz kurulduğumuz gündenberi milliyetçiliği savunuruz. Milliyetçiliği savunmak sadece bizim değil, herkesin görevi olmalıdır. Bu bir asgarî müşterek olmalıdır... Milliyetçilik Anayasanın gereğidir diyoruz. Ama solculuk Anayasanın gereği değil diyoruz. Türkiye Cumhuriyeti solculuğun üstüne değil, milliyetçiliğin üstüne kurulmuştur diyoruz...»

«Bu düzeni beğenmiyor musunuz? Bu düzeni beğenmeyen birçok kimse olabilir... Veya temel prensiplerde birtakım düşünceleri olabilir. Koyunuz düşüncelerinizi ortaya. Nitekim biz 1969 seçimlerinde koyduk. Biz dedik ki, bu Anayasanın birtakım maddeleri değişmelidir. Ve Anayasanın 55. maddesi değişti. 100'e yakın kanun da değişti...»

«Nesi eksiktir Türkiye'nin? Bir tek eksikliği var, Komünist Partisi kurmak yasak, komünizm propagandası yapmak yasak. Eğer bu eksik sayılıyorsa, bu eksikliği biz tamamlayamayız. Açığını söyleyeyim, tamamlamayız da... Cumhuriyet aslında kendini muhafaza etme hakkına sahiptir. Ve Cumhuriyeti muhafaza etmek görevi devletin görevidir. Cumhuriyet için en önemli tehlike de komünizmden gelmiştir... Bu tehlike, başından yasaklanmıştır. 1924 Anayasasında yasaklanmıştır. 1961 Anayasasında yasaklan-

mıştır...»

«İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 30. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonunun 17. maddesi, sanıyorum, bu hak ve hürriyetleri yok etme hak ve hürriyeti anlamına geldiğini kabul etmiyor. Yani bir sonsuz özgürlük alabildiğine... Yani anarşi de serbest, yakmak da serbest, yıkmak da serbest, herşey serbest gibi bir özgürlük söz konusu değildir. Yani başta birisine zarar verdiğin yerde sen artık özgür değilsin.»

«Ben hadiseyi anlatıyorum size. Ne diyor? Ben bu rejimi yıkacağım diyor...» «Başka şey söyleyen var. Yıkılmayacağız diyor. Ben de rejimi yıkıp yerine faşizmi getireceğim diyen yok... yıkamazsınız diyor herkes. Yıkacağız diyene yıkamazsınız diyor. Yıkamazsın demek de her Türk vatandaşının görevidir.»

«Eğer Türkiye'de bir suç işleniyorsa, bu suçu kim işlerse işlesin, kanun yakasına yapışır. Kanunun yakasına yapışmadığı birtakım örgütleri ya da kişileri benim suçlamam mümkün değildir... Suçlanan MHP'nin genel başkanı sayın Türkeş bunlara rahatlıkla cevap vermiştir. O kadar çok cevap vermiştir ki, bizim cevap vermemizi gerektirecek hiç bir şey bırakmamıştır...»

Evet, Demirel'in ne demek istediği, ve açık açık ne dediği, bütün bu alıntılardan belli oluyor. O kadar çok belli oluyor ki, bizim de bunlara birşey eklememize pek gerek kalmıyor!

Bu arada Demirel'in tartışma yöntemi de belli oluyor ama, yalnız onun kendi siyasi üslubu değildir bu yöntem. Aslında onun ve onun gibilerin savdukları çıkarların özünde mündemictir; Demagoji. Açık, pervasız, kör kör parmağım gözüne demagoji!

Meselâ insanın «temel hak ve özgürlüğü» dediği «istediği işi tutma... ve vergisini vermek kaydıyla meydana getirdiği tasarrufu istediği gibi kullanma» özgürlüğü — ki bu yoksa zaten gerisine de ihtiyaç yoktur diyor, açık açık, Demirel — insanın insanı sömürmesinin demagojik «meşrûyet» kılıfından başka birşey değil.

O kadar değil ki, Anayasanın tam 55. maddesini değiştirttiğini söyleyip övünen Demirel, Ceza Kanununun faşist 141 ve 142. maddelerini Anayasanın üstünde gören bir mantıkla konuşmaktadır. Ve bu mantık onu, türlü lâf ebeliklerine, demagojilerine, perendebazlıklarına rağmen, belli bir tutarlı çizgide tutmaktadır: Mülkiyetin her ne bahasına olursa olsun savunulması! Ona göre, üretim araçları üzerinde mülkiyet hakkını hangi yöntemle olursa olsun kısıtlamayı ya da ortadan kaldırmayı öngören bütün sosyal tercihler, Anayasanın temeline aykırıdır, onun için de bu tercihlerin savunulmasına meşrûyet sağlayacak demokratik özgürlükler sadece, «yakma, yıkma özgürlüğü», «alabildiğine sonsuz özgürlük»tür. Sorunu açık koyuyor Demirel: «Başka birisine zarar verdiğin yerde» (yani sermaye sahiplerinin her türlü mülkiyetten yoksun bıraktıkları işçileri alabildiğine sömürme özgürlüğüne karşı çıktığın yerde) «sen artık özgür değilsin!»

Faşizme bundan daha açık bir gerekçe gösterilemez! Onun içindir ki MC partileri koalisyonunda faşistlerle işbirliği yapan Demirel, ikide bir Anayasadan söz etmesine rağmen, aslında durmadan Anayasa-dışı bir tercihler sistemine atıf yapmaktadır. Daha konuşmasının başında 61. Anayasanın dibacesinden söz ederek gözdağı vermesi bundandır. «Kanunun yakasına yapışmadığı birtakım örgütleri ya da kişileri benim suçlu saymam mümkün değildir.» Türkeş bunlara gereken cevabı vermiştir diyerek kendisinin ve başında bulunduğu koalisyonun kasten göz yumduğu kanunsuzluklara sahip çıkması, üstelik bir de faşist suçluların suçsuzluk beyanlarına kanat germesi bundandır. Bir başka yerde sorduğu «1971-73 döneminde yapılanlar yanlış mıydı? Yanlışsa neye yapıldı?» sorusunun altında yatan da aynı pervasız, meydan okuyucu mantıktır. Ve Demirel 1971-73 döneminin başında kendisinin yine sözde Anayasanın dicabesine dayanılarak açıkça Anayasaya aykırı bir darbeye başbakanlıktan atıldığını, bu arada hatırlamıyacak ya da hatırlamazlıktan gelecek kadar işi pişkinliğe vurmaktadır. Hattâ bu pişkinliği, «Biz koalisyon ortaklığıyla hüviyet kazandı-

yor değiliz. Biz ortaklığı icraat için yapıyoruz... Bu icraat dahi bizi eskiden bulunduğumuz yerden farklı bir yere götürüp koyuyorsa, bu bir kısım kimsele-re yeni bir hüviyet ya da değişik bir hüviyet gibi görünüyorsa, onu reddetmem, kabullenirim,» demeye kadar vardırırmaktadır. Bu da Demirel'in ve onun AP'sinin iş başa düştüğünde faşizme teslim olmaya pekâlâ hazır ve bugün de, fiilen, faşistlerle işbirliğine mahkûm olduğunun ifadesidir.

Çeşitli çevrelerden gelen CHP-AP koalisyonu önerilerinin ya da «özgürlükleri korumak için» CHP ile AP'nin belli alanlarda işbirliği yapmaları önerilerinin tutarlılık ölçüsü açısından bu noktaya şimdilik işaret etmekle yetinelim. İlerde yine değineceğiz.

Demirel'in taa baştanberi izlediği, özellikle 73 seçimleri arifesinde tam açıklığa kavuşan genel taktik şudur:

— Geniş köy ve şehir küçük burjuva kitlelerini hızla mülksüzleştiren büyük teknelci sermaye mülkiyetini, genelde mülkiyet savunuculuğu zirhıyla kuşatıp pekiştirmek,

— Bunun için küçük mülkiyet sahiplerinin mülkiyet tutkularına ve sözümona «hür teşebbüs» özelemlerine hitap ederek anti-komünizm edebiyatıyla onları kendi asıl düşmanları olan teknelci parababalarının gönüllü fedailerine hâline getirmek,

Demokrasiyi, demokrasinin en basit gereği olan siyasi hak ve özgürlükleri, «eşyanın tabiatı»na aykırı görüp göstermesi, her siyasi tartışmada anti-komünizm silahına bu denli sınımsız sarılması ve demokratik haklarını savunanlara karşı, özellikle işçi sınıfına ve onun yandaşlarına karşı faşist saldırıları türlü demagojik gerekçelerle «mübah» sayması hep bundandır. Böylelikle Süleyman Demirel, gerçekten de «eskiden bulunduğu yerden farklı bir yere» geldiğini kabullenmektedir. Bir başka deyişle, kendini faşistlerle işbirliği yapmaya artık mahkûm görmekte, bundan asla perva duymamakta, CHP Genel Başkanına dahi komünistlik payesi vermekte, böylece, kendi temsil ettiği teknelci çıkarlarca hergün biraz daha mülkiyetlerinden yoksun bırakılan küçük mülk sahiplerinin türlü bâtil önyargılarını, komünizm korkularını körüklemekte, ve yine böylece, faşizmin muhtaç olduğu kitle tabanının oluşmasına yardım etmektedir.

Buna rağmen Demirel'in Komünizm ve Komünist Partisi düşmanlığı, faşistlerle işbirliği, onu her gün daha derin bir çukura çekmekte, değil sadece ilericilerden, batı Avrupa'nın liberal eğilimli teknelci burjuvazisinden bile tecrit etmektedir. Tarih, nice nice gerici burjuva lideri görmüştür. Bunlardan hiçbirini tekerini gerici çevirmeyi başaramamışlar, tarihsel akışı durduramamışlar, sosyal uyanışı, bilinçlenmeyi ve devrimci sınıf mücadelesini önleyememişler, işçi sınıfı öğretisinin yaygınlaşmış kök salmasını engelleyememişlerdir. İşçi sınıfı sosyalizmi ve enternasyonalizmi Demirel ve gibilerinin tüm anti-demokratik çırpınmalarına, tüm gerici, şoven uygulamalarına, açık-kapalı faşizmlerine rağmen gelişmiştir, güçlenmiştir. Özetlersek, Demirel cephesinde yeni bir şey yok... Bol bol anti-komünizm var, anti-demokratizm var, bol bol demagoji ve faşizm himayeciliği ve işbirlikçiliği var... Hepsi o kadar...

Yazımızın bizce daha önemli olan Ecevit'le ilgili bölümünü haftaya yayınlayacağız.

Düzeltilme: Geçen hafta Batı Demokrasisinde Komünist Partisi Yasak Değildir başlıklı başyazıda bazı önemli dizgi ve madde hataları var. Türkiye'nin komşularıyla ilgili bölümünde üç satır düşmüş, doğrusu şöyle ".....Türkiye'nin komşularından Sovyetler Birliği ve Bulgaristan'da Komünist Partisi ve Komünizm iktidardadır. Irak ve Suriye'de Komünist Partileri koalisyonudur. Yunanistan'da Komünist Partisi ve Komünizm serbesttir. Geriye kala kala lanetli ve despotik İran kalmaktadır..." Bir üst paragrafta ise sayılan — ve komünist partilerin yasak olduğu — gerici, faşist, Amerikancı rejimler arasında Peru kelimesi Paraguay olacak. Düzeltir, özür dileriz.

ENTERNASYONALİZMİN YÜCE İDEALLERİNE BAĞLILIK

L. İ. BREJNEV

29-30 Haziran'da Berlin'de toplanan AVRUPA KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİ KONFERANSI'nda Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev'in yaptığı konuşmanın tam metnini yayınlıyoruz. Bu tarihi belgeden sonra, Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkov'un konferanstaki konuşmasını, yer darlığı nedeniyle gelecek sayıda yayınlayacağız. Konferansla ilgili diğer belgeleri ileride yayınlayacağız.

Değerli Yoldaşlar!

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Delegasyonu, Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansına katılanları hararetle selâmlar. Sizlere, 15,5 milyon Sovyet komünistinin kardeşlik, dostluk ve savaşçı dayanışma duygularını sunarız. Almanya Sosyalist Birlik Partisinden yoldaşlara ve şahsen Yoldaş Honcker'e gösterdiği dikkat ve özenden, konferansımızın mükemmel organizasyonu nedeniyle içten teşekkürlerimizi bildiririz.

29 Avrupa Komünist partisinin yöneticileri, bu salonda bulunuyor. Burada, hayatını, emekçi halkın hakları, yani, adil bir toplumsal düzen, haklar arasında gerçekten sağlam bir barış mücadelesine adanmış kişiler toplandı. Partilerimiz farklı koşullarda çalışıyorlar ve kendi taktik ve stratejilerini ülkelerindeki somut duruma uygun hale getirerek farklı sorunları çözümlüyorlar. Ama aynı mücadelenin yoldaşları olan bizler, hepimiz, tek doğrultuda hareket ediyoruz ve hepimizi de ortak, soylu ana amaç birleştiriyor. Bu nedenle, biz Avrupalı komünistler için görüş alışverişlerinde bulunmak, Avrupa'da barış, işbirliği, güvenlik ve sosyal ilerleme gibi önemli ve güncel bir konuyu görüşmek ortak davamızın çıkarları açısından yararlıdır.

Özellikle burada, Berlin'de toplanmamız bir ölçüde sembolik sayılabilir. Hitlerizm'in bozguna uğratıldığı ve daha 30 yıl önce yıkıntılar arasında bulunan bu kent, şimdi sosyalist kalkınmanın gelişmenin ve ilerleme azminin mükemmel bir örneğidir. Bugün bu kent, geçenlerde Almanya Sosyalist Birlik Partisi IX. Kongresi'nde bir kez daha doğrulandığı gibi, bütün düşünceleri, komünist gelecek için barışçı, yaratıcı emekle ilgili olan bir devletin, Almanya Demokratik Cumhuriyeti'nin başkentidir.

Ve işte bu Berlin, Avrupa halklarına, yeni barış ve sosyal ilerleme ufuklarına doğru hareket yolları önermek için toplanan Avrupa komünistlerini konukseverlikle karşılıyor. Gerçekten de bu, Avrupa'daki tarihi değişikliklerin parlak bir göstergesidir.

Bugün, kıtamız, 30 yıl önce İkinci Dünya Savaşı'ndan yıkılmış, kana bulanmış, yangın yerleriyle kaplı olarak çıkmış olan Avrupa'dan artık çok farklı. Hatta, topu topu 10-15 yıl önce, «soğuk savaş» dönemindeki Avrupa'dan da çok farklı. Uluslararası plânda ve pek çok devletlerin iç durumunda sınıfsal güçlerin oranı değişti. İşçi sınıfının ve onun öncüsü Komünist partilerinin Avrupa'nın toplumsal yaşamında oynadığı rol kat kat arttı.

Bugün Avrupa halkları, herşeyden önce, faşist saldırganlara ve zalimlere karşı kurtuluş mücadelesinin meyvalarını elde ettiler. On milyonlarca insan bu savaşta hayatını kaybetmişti. Onlar Avrupa'nın yeniden kuruluşuna katkıda bulundular. Bunu hiç bir zaman unutmayacağız.

Bugünkü Avrupa, büyük ölçüde kıtanın birçok ülkesinde sosyalizm ve komünizmin başarıyla kuruluşunun bir sonucudur. Bugünkü Avrupa aynı zamanda ülkelerin uluslararası alanda yürüttükleri azimli ve sürekli barış mücadelesinin sonucudur.

Bununla birlikte Avrupa'nın yeni çehresi, bur-

juva ülkelerindeki emekçilerin işçi sınıfının öncülüğünde yürüttükleri ortak sınıf mücadelesinin, geniş toplumsal çevrelerin sağlam barış uğrunda mücadelesinin bir sonucudur. Bugünün Avrupasındaki değişikliklerin, kapitalizmin geçirdiği genel krizin derinleşmesi fonunda cereyan etmesi hususu, yaşadığımız dönemin en önemli belirleyici özelliği olmaktadır. Burada, bu krizin sadece ekonomik olmayıp, aynı zamanda politik ve ahlâki bir kriz olduğunu belirtmek isterim. Bu kriz, kitleleri, kapitalizmin gelecekte yoksun bir toplum olduğuna giderek daha fazla inandırmakta ve böylece, diğer yolun, sosyalizmin taraftarları sayıca artmaktadır. Bu kriz, ne emperyalizmin askeri-politik bloklarının ve silâhlanma yarışının canlandırılmasıyla, ne sosyal reformlarla ve ne de baskılarla durdurulamaz.

Bugün, artık emperyalizmin Avrupa'nın alnyazısını dikte edemeyeceği her zamankinden daha açıktır. Bu alnyazısının belirlenmesinde asıl söz söyleme hakkı, artık sosyalist devletlere, kapitalist ülkelerdeki işçi ve demokrasi hareketlerine aittir. Ve Avrupa'nın 30 yıldan fazla süredir barış koşulları içinde yaşamasındaki kesin ve üstün yararlılık da yine bu güçlere aittir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan beri kıtayı zaman zaman saran pek çok ciddi patlama tehlikesi gösteren problemler de Avrupa'da ortaya çıkan yeni koşullarda nihayet çözüm olanağını buldu. Son yıllarda sosyalist devletlerle Fransa, Federal Almanya Cumhuriyeti ve diğer batılı ülkelerle imzalanan önemli anlaşma ve sözleşmeler, Batı Berlin konusundaki dörtlü anlaşma, Avrupa'daki uluslararası durumu iyileştirdi.

Barış içinde bir arada yaşama ilkeleri devletler arasındaki ilişkilerde önde gelen bir eğilim oldu. Bu husus ABD ve Kanada'nın iştirakiyle Avrupa Genel Konferansı'nın başarılı bir şekilde düzenlenmesinde tam ifadesini bulmuştur. Bu, barışçı güçlerin büyük politik zaferidir.

Konferansın nihai belgesi, devletlerin barışçı temaslarının ve işbirliğinin zengin ve çok yönlü kodeksidir. Bu belgenin tüm hükümlerini hayata geçirmek arzusundayız. Ancak, herşeyden daha çok bu belgeyi Avrupa'da sağlam barışı temine yönelik olarak değerlendiriyoruz. Avrupa Genel Konferansı'nın başlıca amacı da aslında, barışın ve Avrupa halklarının güvenliğinin güçlenmesine yardım etmektir.

Uluslararası gerginliğin yumuşatılmasındaki başarı, barış ve ilerleme güçlerini coşturdu ve güçlendirdi, onların kitleler üzerindeki itibar ve etkilerini artırdı. Bu başarı, burjuva ülkelerdeki yönetici çevrelerin realist düşünen temsilcilerinin takındığı tavrın haklılığını gösterdi. Fakat bu başarı, aynı zamanda, Avrupa'yı ve tüm dünyayı, «soğuk savaş» ve nükleer felâket sınırında dengeleme zamanlarına geri döndürmek isteyen gerici ve militarist güçleri kuşkulandırdı ve faal hale getirdi. Öldürücü ve tahrip edici silâhların üretimiyle zengin olanlar, sosyalist ülkelere karşı, komünistlere karşı «haçlı seferi» kışkırtıcılığından başka politik bir karakter düşünemeyenler veya Çin'in Maoist yöneticilerinin yaptıkları gibi, diğer devletleri ve halkları birbirine düşürüp kendileri için kazanç elde etmeyi hesaplayanlar açık açık «yeni bir savaşa hazırlanmaya» çağırılar telâşa düştüler.

Çeşitli güçlerin yumuşamaya karşı koyması farklı şekiller alıyor. Ancak başlıcası, silâhlanma yarışının şimdiki eşi görülmemiş boyutlarını daha da artırma arzusudur.

Bunun için emperyalizmin saldırgan güçleri ve onların dalkavukları, sözde Batı ülkelerinin üzerinde asılı duran mahut «Sovyet tehdidine» ilişkin yıpranmış efsaneyi yeniden yürürlüğe sokuyorlar. Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist devletlerin

politikasını kaba bir biçimde yanlış göstermeye çalışan saçma fikirler, gerek kitle haberleşme araçlarıyla, gerekse sık sık baş köşede yer alan kişilerce ısrarla yayılıyor.

Diğer devletlerdeki iç politik olayların, iç savaş ve ulusal kurtuluş savaşlarının «sorumluluğu, sağduyuya aykırı düşecek şekilde sosyalist ülkelere yükleniyor. Yerli halk «Rus tank ordularıyla» korkutuluyor, onlara, sözde SSCB ve diğer Varşova Paktı ülkelerinin büyük ölçüde silâh yığıldıkları ve «Batı Avrupa'ya karşı savaşa» hazırlandıkları telkin ediliyor.

Fakat yalanlar karton bir ev gibi yıkılıp gider, sadece olgulara, gerçek eylemlere başvurmak gerekir.

Eğer Orta Avrupa'dan söz edilecek olursa buradaki Varşova Paktı ve NATO ülkelerinin silâhlı kuvvetlerinin büyüklükleri arasında önemli farklar yoktur. Üstelik uzun yıllardır onların düzeyi hemen hemen aynıdır (her bir tarafın silâhlı kuvvetlerinin branşları bakımından belirli bir fark vardır). Ve bu durum Batılı devletler tarafından da bizim kadar iyi bilinmektedir.

Bu nedenle sosyalist ülkeler, kuvvet oranını değiştirmeden askeri giderleri kısıtlamak ve çatışma riskini azaltmak için tarafların (başlangıç için SSCB ve ABD'nin) silâhlı kuvvetlerinin ve silâhlarının aynı ölçüde indirimi konusunda anlaşmaya varmayı öneriyorlar. Bundan daha mantıklı ve daha adil ne olabilir? Oysa NATO ülkeleri, ısrarla indirimin eşit olmamasını, kuvvet oranının kendilerinin yararına, sosyalist devletlerin zararına değişmesini sağlamaya çalışıyorlar. Böylesi bir şeye girişemeyeceğimiz ortadadır ve görüşmelerdeki batılı partönerlerimiz de herhalde bunu anlıyorlar. Onların takındıkları tavır da sadece bir anlam taşıyabilir: Görüşmeleri frenlemek, Orta Avrupa'daki silâhlı kuvvetlerin ve silâhların indirimini engellemek.

Sovyetler Birliği, Orta Avrupa'da silâhlı kuvvetlerin ve silâhların indirimine ilişkin görüşmelere katılan devletlerin, görüşmeler devam ettiği sürece, silâhlı kuvvetlerin miktarını artırmama yükümlülüğünü üzerlerine almalarını önermişti. Ancak bu öneri de Batı tarafından kabul edilmedi. NATO, Orta Avrupa'daki askeri birliklerinin miktarını ve vurucu gücünü artırmaya devam ediyor.

Avrupa'da savaş tehlikesinin azalmasına kim taraftar, bu tehlikenin artmasına kim yardım ediyor?

Sovyetler Birliği, yıldan yıla askeri giderlerini artırmayan ve devletlerin askeri bütçelerinin kısıtlanması konusunda genel mutabakatı sağlamaya çalışan tek büyük devlettir. Aynı süre içinde ABD'nin askeri bütçesi sürekli olarak artıyor. ABD'nin askeri bütçesi, yüz milyar doları çoktan geçti, NATO üyesi Batı Avrupa ülkelerinin askeri giderleri ise 5 yıl zarfında — 1971-75 arasında — 2 kattan daha fazla arttı.

Gerçek bu şekildedir. Gerçek kendini ortaya koyuyor. Bazı açık gerçekleri daha hatırlatalım.

Sovyetler Birliği, uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanmamaya ilişkin dünya çapında bir anlaşma imzalamaya, yeni kitlesel imha silâhi tür ve sistemlerinin yapımını genel olarak yasaklama (bunlar arasında, nükleer silâhtan çok daha korkunçları ortaay çıkabilir) gibi konularda önemli tekliflerde bulunmuştur. Bu teklifler dünyada geniş takdirle karşılandı, ama batılı devletler tarafından (artık Çin'den söz etmiyoruz) şimdilik, ne yazık ki bunların hayata gerçekleştirilmesi hususunda büyük bir istek görmüyoruz.

Sovyetler Birliği, stratejik silâhların bundan böyle sınırlandırılmasına ilişkin Sovyet-Amerikan

görüşmeleri sırasında, yeni daha fazla tahrip edici silâhların, örneğin, ABD'deki roket taşıyıcı «Traydent» denizaltıları ve B-1 stratejik bombardıman uçaklarının ve Sovyetler Birliği'ndeki benzeri sistemlerin yapımından vazgeçme konusunda anlaşmayı önermişti. Ancak, Birleşik Devletler önerilerimizi reddetti ve bu yeni kitlesel imha araçlarının yapımına girişti.

Sovyetler Birliği, ABD'ye nükleer silâh taşıyan Sovyet ve Amerikan gemilerinin ve denizaltılarının Akdeniz'den çıkarılması konusunda anlaşmaya varmayı önerdi. Ancak bu önerimiz de reddedildi.

Sovyetler Birliği, BMT'de geniş destek gören nükleer silâh denemelerinin tamamen ve genel olarak yasaklanmasına ilişkin bir anlaşma imzalamaya önerisinde bulundu. Ancak nükleer silâha sahip diğer devletler, gerekli anlaşmayı hazırlamak için görüşme masasına oturmayı reddettiler.

Bütün bu önerilerimiz yürürlükte kalıyor. Bunların, çoğu diğer somut önerilerin yanısıra XXV. SBKP Kongresi tarafından onaylanan ve partimizin ve devletimizin hayata geçirilmesi için mücadele ettiği «Barış ve Uluslararası İşbirliği, Özgürlük ve Halkların Bağımsızlığı Uğrunda Bundan Sonraki Mücadele Programı»nın kapsamına dahil edildi.

Yoldaşlar, aslında kimin silâhlanma yarışını frenlemeyi istediği, kimin eylemleriyle bu yarışa kamçıladığı sorusuna doğru cevap verebilmek için bütün bu söylediklerimin yeterli olacağı kanısındayım.

Tecrübe, sağlam barışa erişmenin büyük bir enerji, azim ve tutarlılık gerektiren karmaşık bir mesele olduğunu gösteriyor. Ekim Devrimi'nden hemen sonra V.İ. Lenin, Sovyet Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nı sona erdirmeye mücadelesindeki görevlerinden bahsederken şunları belirtmişti: «Barışın kolayca elde edilebileceğini, barıştan söz etmekte burjuvazinin barışı bize bir tabak içinde sunacağını düşünen biri, son derece saf bir insandır.» V.İ. Lenin'in bu sözleri şimdi de aktüeldir. Sizi temin ederim ki, yoldaşlar, partimiz barış ve halkların güvenliği mücadelesinde çabalarını azaltmamacaktır.

Bu münasebetle biz, Sovyet-Amerikan ilişkilerinin iyileştirilmesine, son yıllarda SSCB ve ABD arasında imzalanmış olan anlaşma ve sözleşmelere her iki tarafça ciddi riayet edilmesine ve 1972 ve 1973 yıllarında başlatılan işi güçlendirecek ve sürdürecektir. ABD sorumlu çevrelerinde ise, SSCB ile yapılan görüşmelerin uzamasına — ki bir kaç aydır devam eden bu gecikmenin suçu, dosdoğru söylemek gerekirse hiç de bize ait değildir — dayanan ve zaman zaman hızı artırılmış silâhlanma çağrılarının duyulması çok tuhaftır.

Yoldaşlar! Bugün bir barut fıçısı, daha doğrusu atom deposu haline gelen Avrupa'yı temizlemek basit bir iş değildir. Ama, bu doğrultuda Doğu ve Batı devletleri arasındaki ilişkilerde oluşan güven belirtmelerinin korunmasına ve çoğaltılmasına yönelik her türlü somut önlemler değerlidir.

Helsinki'de varılan anlaşmanın özüne ve sözüne sadık kalan Sovyetler Birliği, Avrupa Genel Konferansına katılan devletleri sınır bölgelerinde yaptığı askeri manevralardan muntazaman haberdar ediyor ve bu manevralara komşu devletlerden gözlemciler çağırıyor.

Bilindiği gibi, sosyalist ülkeler, defalarca, Kuzey Atlantik ve Varşova Paktı örgütlerinin aynı anda feshine veya ilk adım olarak onların askeri örgütlerinin ortadan kaldırılmasına ilişkin önerilerde bulunmuşlardır.

Kuşkusuz, biz, her iki örgütü bir sayma düşüncesinden uzağız. Varşova Paktı, özel bir savunma örgütüdür. NATO'ya gelince, bu blok, bir saldırı ve halkların kurtuluş mücadelesine baskı aracı olarak kuruldu ve faaliyetine ne kadar çeki-düzen verilirse verilsin şimdi de aynı şekilde kalmaktadır. An-

cak, biz dünyanın askeri bloklara bölünmesine prensip olarak karşıyız ve her iki grubun faaliyetinin de aynı anda sona erdirilmesi için mümkün olan herşeyi yapmaya hazırız.

Yoldaşlar! Avrupa halkları, dünya kültürünün ayrılmaz bir parçası olan soylu geleneklerin mirasçıları ve sürdürücüleridir. Bu yüce geleneklerin çağımız Avrupalılarına pek çok sorumluluk yüklediğini söylemenin gereği var mıdır?

Bununla birlikte başka bir husus daha var: Avrupa, insanlık tarihindeki en korkunç savaşların kaynağıdır. Günümüze kadarki Avrupa tarihinin yüz milyondan fazla yitirilmiş insan hayatına ulaşan kanlı bir bilançosu var. Bu aynı zamanda Avrupalıların insanlık tarihine bir katkısı, ama ikazda bulunan ve sorumluluk yükleyen korkunç bir katkısıdır. Bu katkı, gelecek için geçmiş üzerinde düşünmeye zorlamaktadır.

Avrupa, geçmiştekilerden tamamiyle farklı, ilke olarak yeni bir aşamaya girdi. Bunu anlamamak, Avrupalılar için felâkete sürüklenmek demektir.

«Bıçak çeken, bıçaktan ölür» diyor bir eski veyce. Günümüzün Avrupa'sında bıçak çeken sadece kendisi mahvolmakla kalmıyor, ateş içinde onunla birlikte düşman, dost, müttefik ya da uzak veya yakın komşu daha kimlerin yok olacağını bile düşünemiyor.

Nükleer silâhın Avrupa topraklarında kullanılması düşüncesi bile Sovyet insanlarına korkunç geliyor. Avrupa, sıkışık ve hemen alev alacak bir hale geldi. Eğer gerçekten tutuşacak olursa, bu ateşi söndürecek güçte bir itfaiye ekibi yok ve olmayacak.

Gerçekten de barış, Avrupa ve Avrupalılar için hayati bir ihtiyaç oldu. Bu nedenle biz, Komünistler, en insancıl, en gerçekçi dünya görüşünün taşıyıcıları, askeri yumuşamaya götürecektir. silâhlanma yarışını durdurmayı şimdi, herhangi bir zamandan daha çok önemli sayıyoruz.

Avrupa'da barışçı işbirliğinin maddi dokusunu, Avrupa halkları ve devletleri arasındaki bağları güçlendirecek ve onları, ilerdeki uzun yıllar boyunca barışın korunmasında daha çıkarlı hale getirecek olan dokuyu yaratmak da son derece önemlidir. Karşılıklı yararlı işbirliğinin çeşitli şekillerini, ticareti, üretim kooperasyonu, bilimsel-teknik ilişkileri kastediyorum.

Bu görev, tamamen gerçekçidir. Son yıllarda, güçlenen yumuşama atmosferinde Doğu ve Batı Avrupa devletleri, böylesi bir işbirliği için oldukça büyük tecrübe edindiler. Örneğin, Sovyetler Birliği'nin kapitalist Avrupa ülkeleriyle ticari mübadelesi, son 5 yıl zarfında 3 kattan daha fazla arttı. Büyük tesislerin karşılıklı yarar temelleri üzerinde kurulması konusundaki işbirliği, giderek daha büyük önem kazanmaktadır.

Avrupa komünistlerinin böylesi ilişkilerin daha da gelişmesinin yararlılığı ve gerekliliği hakkında aynı görüşe sahip olduklarını sanıyorum. Bu ilişkiler, sağlam barışın maddi temelini kurmaya yardımcı ediyorlar, emekçilerin dolaysız çıkarlarına cevap veriyorlar. Batıda yayımlanan verilere göre, sosyalist ülkelerle ekonomik ilişkilerin artık Batı Avrupa'da yüzbinlerce, hatta milyonlarca kişiye, bu kriz dönemlerinde iş sağladığını söylemek yeterlidir.

Ancak bu yolda, kapitalist ülkelere yaratılan oldukça fazla engel mevcuttur. Onlar sosyalist devletlerle ilişkilerde fark gözetken önlemlere sık sık başvurmaktalardır.

Hayat, Avrupa devletlerinin ortak çıkarlarını ilgilendiren önemli sorunların ortaklaşa çözümü için karşılıklı yararlı ve çok yönlü işbirliğinin geliştirilmesi görevini birinci plâna çıkarmaktadır. Biz, bilindiği gibi, çevre korunması, ulaşımın ve enerjinin geliştirilmesi gibi sorunların çözümünde işbirliği meselelerinin ele alınması için genel Avrupa kongreleri veya uluslararası konferanslar yapılmasını teklif etmiştik. Batılı devletler sözde «tarafdarlar», ama işe gelince kaçamak bir tavır takınıyorlar, pratik adımlar atmakta besbelli ki acele etmiyorlar. Bu durum, Helsinki'de varılan anlaşmaların desteklenmesi için verilen teminatlarla nasıl bağdaşır?

SSCB'ye gelince, o, Avrupa ülkeleri arasındaki

ekonomik ilişkilerin sağlam barış ve Avrupa halklarının gerçek çıkarları için geliştirilmesi yolunda ilerde de yürümek niyetindedir.

Yoldaşlar! Devletler arasında, devamlı barış için bu derece gerekli olan güven atmosferinin yaratılması, halkların birbirini daha iyi tanımalarını ve anlamalarını gerektiriyor. Özellikle bu görüş açısından hareket ederek, kültürel mübadele ve her türlü insancıl ilişkiler sorunlarına öncelikle bu açıdan yaklaşıyoruz.

Bu alanda ne gibi işler yapmak gerekiyor? Biz, Sovyetler Birliği'nde, insanlarımızın diğer halkların geçmişini ve şimdiki halini daha iyi bilmelerini, onların kültürünü daha derinlemesine tanımalarını, diğer ülkelerin tarihi tecrübe ve başarılarına saygı gösterebilmelerini önemli sayıyoruz.

Bu nedenle Sovyet Devleti, kültürel mübadeleyi mümkün olduğu kadar teşvik ediyor, hükümetlerarası anlaşmalarla güçlendiriyor, yıldan yıla kapsamını genişletiyor. Şimdi ülkemiz dünyanın 120 ülkesiyle kültürel ilişkilere sahiptir. Helsinki Konferansı Nihai Belgesi'ne uygun olarak kitap film ve sanat ürünleri mübadelesinin artırılması için ek önlemler aldık. Bilindiği gibi, Avrupa Genel Konferansı'na katılan diğer sosyalist ülkeler de bu konuda aynı hatı izlemektedirler.

Kapitalist devletlere gelince, manevi değerler alışverişine ilişkin olarak onlardan yeterince güzel sözler duyduk, ama gerçekte yapılanlar pek azdır.

Bu durum, çeşitli alanlarda ortaya çıkıyor. Örneğin, İngiltere ve Fransa'da, Sovyet yazarlarının kitapları, bizim SSCB'de yayınladığımız İngiliz ve Fransız kitaplarından 6-7 kat az yayınlanıyor. Batılı ülkelere Sovyet sinema filmleri, bizdeki batı filmlerinden 10 kat, Sovyet televizyon programları 3 kat daha az gösteriliyor v.b.

Bütünyle sosyalist ülkeler halklarının batıdaki yaşam hakkındaki bilgisi kapitalist ülkelerdeki emekçi kitlelerin sosyalist gerçekler konusundaki bilgilerinden daha fazladır. Bu olayın en büyük nedeni, kapitalist ülkelerdeki yönetici sınıfın, bu ülkelerdeki emekçilerin, sosyalist ülkelere, onların toplumsal ve kültürel gelişmesine, sosyalist toplum vatandaşlarının politik ve ahlâki prensiplerine ilişkin gerçeği ilk kaynaktan öğrenmelerinden kazançlı olmamasıdır.

Sosyalizmin cazibesini zayıflatmak, ona kara sürmek amacıyla burjuva propagandası, «kapalı toplum» masalını uydurdu. Sosyalist ülkelerin diğer halklarla temaslardan, haber alışverişinden ve insanlar arasındaki ilişkilerin gelişmesinden kaçındıklarını iddia ediyorlar.

Burada gerçeklere başvuralım. Sadece geçen, 1975 yılında SEV üyesi ülkeleri 58 milyondan fazla yabancı konuk ziyaret etti. Öte yandan Sosyalist ülkelerden yaklaşık 35 milyon kişi de yabancı ülkelere gitti. Yalnız bu gerçekler göz önüne alınsa, «kapalı toplum» masalının değeri açıkça ortaya çıkar.

Ya da, sendikalar gibi kitle örgütleri arasındaki ilişkiler meselesini ele alalım. ABD'nin devlet organları, Amerikan sendikaları tarafından davet edilen Sovyet sendika delegasyonlarına vize vermeyi defalarca reddettiler. Hattâ, Sovyet sendika temsilcilerine ABD topraklarında yapılan uluslararası görüşmeler için bile izin verilmediği durumlar oldu.

SSCB'ye gelince, geçen yıl 980 yabancı sendika ve işçi delegasyonu ülkemizde bulundu, bizim 750 delegasyonumuz da yabancı ülkeleri ziyaret etti.

Hayır, sosyalist ülkeler «kapalı toplum» değildir. Biz, samimi ve onurlu olan herkese ağız ve yumuşamanın yarattığı elverişli koşullardan yararlanarak ilişkileri elden geldiğince çoğaltmaya hazırız. Fakat, savaş, zorbalık, ırkçılık ve insanlık düşmanlığı propagandası yapan yayınlara kapılarımız her zaman kapalı olacaktır. Bu kapılar, aynı zamanda gizli görevli yabancı ajanlara ve onlar tarafından kurulan Sovyet aleyhtarı mülteci örgütlerine de kapalı olacaktır. Aslında, Batı'da bazı kişiler ilişkilerin «serbestliği»nden söz ederken son derece pis işler için serbestlik sağlamak kaygısı içindedir. Biz herkesi casus sayma hastalığına tutulmuş değiliz. Fakat düzenimize, toplumumuza karşı baltalayıcı eylemler için serbestliğe izin vermeyiz. ABD Merkezi Haber-

alma Örgütü'nün faaliyeti konusunda geçenlerde ortaya çıkarılan skandallardan sonra, herkesin bizim bu sorunla ilgili tutumumuza hak vereceği kanısındayım.

Kültürel mübadelenin ve haberleşme araçlarının insancıl ideallere, barış işine, halklar arasında güvenin ve dostluğun güçlenmesine hizmet etmesi gerektiği görüşündeyiz. Ama bazı Avrupa ülkelerinin topraklarında, «Özgürlük» ve «Özgür Avrupa» gibi isimleri gaspeden zararlı yayın yapan tanınmış radyo istasyonları faaliyet gösteriyorlar. Bunların sadece varlığı bile uluslararası atmosferi zehirliyor, bu Helsinki'de varılan anlaşmaların özüne ve sözüne doğrudan doğruya bir meydan okuma oluyor. Sovyetler Birliği, kesinlikle böylesi «psikolojik savaş» araçlarının faaliyetine son verilmesinden yanadır.

Yoldaşlar! Proleter enternasyonalizmin yüce fikirlerine sadık olan partimiz, Sovyet ülkesinin kaderini, Avrupa'nın ve tüm dünyanın kaderinden ayrı tutmamıştır. Gerek SSCB'nin barış ve halkların özgürlüğünün güçlenmesine yönelik dış politikası, gerekse komünizmin kurulması amacını taşıyan iç politikamız, sadece Sovyet halkının köklü çıkarlarına cevap vermekle kalmıyor, aynı zamanda kendisini, insanlığın iyi geleceği uğrunda tüm dünya komünistlerinin ortak mücadelesine katkımız olarak gösteriyor.

Yoldaşlar, herhalde XXV. SBKP Kongresi'nin sonuçlarını ve bu arada kongre tarafından tesbit edilen Sovyetler Birliği'nin gelişme planlarını biliyorsunuz. Halk ekonomimizin boyutları şimdi çok büyük ölçüdedir. SSCB'nin dünya sanayi ürünlerinin yüzde 20'sini ürettiğini söylemek yeterlidir. Tam rakamlarla, bu 1950 yılında tüm dünyada üretilenden daha fazladır. Böylesine büyük bir ekonomik organizmanın planlanma ve yönetiminde ortaya çıkan sorunların ne derece çeşitli ve karmaşık olduğunu anlamak kolaydır.

Sosyalizmin üstünlükleri, ülke ekonomisinde sürekli bir artış ve aynı zamanda tüm halkın refahında da sürekli bir artış sağlamamıza yol açıyor. Şimdi parti, üretim etkinliğinin, kelimenin tam anlamıyla her yönlü çalışmaların kalitesinin yükseltilmesi ödevini birinci plana çıkarıyor. Bu ise, üretimin teknik temelini geniş biçimde yenilenmesinden, emeğe bilinçli ve komünist davranışın öğretilmesine milyonlarca emekçi kitesinin insiyatiflerinin geliştirilmesine kadar çok çeşitli doğrultularda büyük bir çalışmayı gerektiriyor.

Üretimi geliştirip halkın maddi yaşam düzeyini yükseltirken bunu bir tek amaç olarak ele almıyor, bu meseleye komünist kuruluşun belli başlı program amaçlarını hesaba katarak yaşıyoruz.

Söz konusu olan, özellikle, kent ve köydeki emekçilerin yaşam koşullarının yakınlaşmasıdır ve son yıllarda partimizin hazırladığı tarım politikası da büyük ölçüde bu amaca yöneliktir. Söz konusu olan fikir işi ve kol işi arasındaki sınırların yavaş yavaş ortadan kaldırılmasıdır. Örneğin, on yıllık zorunlu genel öğretimin gerçekleştirilmesi ve işçi ve kolhozcuların entelektüel emek düzeyinin büyük ölçüde yükselmesi bu işe yardımcı olmaktadır. Ve yine konut yapımını eşit görülmemiş ölçülerde başlattıktan sonra, on milyonlarca emekçiye, modern bir konutta, rekor düzeyde düşük daire ücretiyle yaşama koşulları sağlamak için çok şeyler yapmayı başarmış olmamız söz konusudur. Ve çalışmalarımızın bu doğrultuda devam edecektir.

Toplumsal gelişmedeki başarılarımız, ancak kitlelerin özgür ve bilinçli yaratıcılığından, vatandaşlık haklarının onlar tarafından giderek daha aktif biçimde kullanılmasının ve toplum hayatının tüm yönlerinin biçimlenmesinde daha aktif iştirakin bir sonucu olarak mümkün olabilmektedir. Bu nedenle, komünizmin kurulması yolunda bundan böyle yapılacak atılımlar, mutlaka sosyalist demokrasinin daha da gelişmesini sağlayacaktır. Partimizin ilkesel çizgisi bu şekildedir. Gündelik faaliyetimiz de aynı biçimdedir.

Sovyet insanı sosyalizm koşullarında gerçekten değerli bir mezyet edindi; kendi emeğiyle toplum çıkarları arasındaki bağı iyi anlama, ortak çıkarları hatırlama ve ülkesinin bilinçli sahibi olma duygusu.

Bu platonik bir duygu değil, milyonların gerçek davasıdır. Kastettiklerimi birkaç ayrı örnek üzerinde göstermeye çalışayım.

Diyelim ki, bizde uzman ve yetenekli bir fabrika ya da tarla işçisi en iyi üretim göstergelerine sahiptir, çalışma konusunda arkadaşlarını geride bırakmıştır, böyle bir işçinin kaygısı, genellikle, kendi tecrübesini başkalarına öğretmek, tecrübesini onların malı haline getirmektir. Belki de bizde öncül işçilerden daha saygıdeğer kişiler yoktur. Onlardan pek çoğu tüm ülke tarafından tanınmakta, gazetelerde onlardan bahsedilmekte ve bu kişiler devlet iktidar organlarına seçilmektedirler.

Ülkemizde iki milyondan fazla emekçi bu devlet organlarındadır ve Sovyetlere seçilmektedir. Fakat bu azdır; Hemen hemen 30 milyon Sovyet vatan-dışı Sovyetler'in ileri gelenleridir ve bu kişiler büyük ve karmaşık devlet yönetimi işlerine gönüllü ve karşılıksız olarak katılıyorlar. 9 milyon emekçi ise halk denetimi gibi seçimle kurulan organlarda çalışıyorlar, çeşitli yönetim halkalarını dikkatleri altında tutuyorlar, bürokrasi ve kalitesizlik belirtileriyle mücadele ediyorlar.

Ve işte emekçilerin faaliyetinin bir başka şekli: SSCB'deki işletmelerde, işçilerin yüzde 65'inden oluşan üretimle ilgili daimi konferanslar yapılır. Sadece geçen 1975 yılında, üretimin ve iş koşullarının iyileştirilmesine ilişkin olarak bu konferanslarca hazırlanan 1 milyondan fazla öneri hayata geçirildi.

Bunlar sadece münferit örnekler, ama öyle sanıyorum ki, bu örnekler, bizde yönetim organlarının çalışmasının alttan gelen dolaysız demokrasiyle nasıl bağdaştığı hakkında bir fikir vermektedir.

Büyük ve karmaşık toplum hayatımızda kuşkusuz epeyce eksiklikler ve çözümlenmemiş sorunlar mevcuttur. Bunları iyi biliyoruz ve partimiz halkı onların önlenmesi ve ortadan kaldırılması için seferber ediyor. Ancak her türlü eksiklik ve güçlükler, bize büyük Ekim Devrimi'nden sonra Sovyet halkının Leninist Komünist Parti'nin yönetimi altında kazandığı en büyük tarihi zaferi hiç bir zaman unutturamaz. Biz, tekeli oligarşinin egemenliğinden kurtulmuş, kriz ve işsizlik korkusu olmayan, sosyal felâketlerden uzak bir toplum kurduk. Biz, sınıf mülk, ırk ya da başka benzeri imtiyazlar tanımayan, kelimenin en geniş anlamıyla eşit haklı insanlardan oluşan bir toplum, sadece insan haklarını ilân etmekle kalmayıp, aynı zamanda bu hakların gerçekten kullanılması olanağını sağlayan bir toplum yarattık. İstikrarlı, dinamik ve birlik içinde bir toplum yarattık.

Yoldaşlar, ülkemiz emekçilerinin tüm tarihimiz boyunca şimdiki gibi yüksek maddi yaşam düzeyine hiç bir zaman sahip olmadığımızı tereddütsüzce söyleyebilirim. Onlar, yarınları, yani ülkenin geleceği konusunda kendilerini hiç bir zaman bugünkü kadar emin hissetmediler. İşte Sovyet halkının SBKP'nin politikasını oybirliğiyle desteklemesinin, ülkemizde partinin ve halkın bozulmaz birliğinin esası budur.

Yoldaşlar! Dünyadaki olayların gelişimi artık uluslararası meselelerde zulüm ve sömürgeye, zorbalık ve zora karşı mücadele eden antiemperyalist güçler tarafından tayin ediliyor. Ve pek çok şey bu güçlerin birlik halinde olmalarına, müşterek hareketlerine bağlı.

Sosyalist ülkelerin kardeşçe dayanışması her birinin gücünü artırıyor, eşit haklı ekonomik işbirliği bu gücün kaynaklarına muazzam olanıklar ilâve ediyor. Parti, devlet organları, çeşitli tesis mensupları ve ilmi kuruluşlar, sosyal örgütler arasında sürekli olarak artmakta olan derin ve organik dostluk ilişkileri milyonlarca vatandaş arasında ilke olarak yeni görünüm hakkında mensupları inanç ve ilke birliği içinde bulunan halkların gerçek kardeşçe birliğinden söz edilmesine imkân veriyor. Bu birliğin sağlam temeli ve onun yenilmez gücü Marksist-Leninist partilerin mücadele birliğindedir.

Sosyalist ve kapitalist ülke komünistlerinin müşterek hareketleri çok büyük rol oynuyor. 9 yıl önce kıtamızın her iki kısmındaki pek çok kardeş parti temsilcileri el birliği ile Avrupa'da barış ve güvenlik için mücadele programı hazırlamışlardı.

Şimdi herkes esas olarak bu programın hayata geçirildiğini görebilir. Biz, Sovyet komünistleri diğer sosyalist ülkeler komünistleri gibi tarihimizin en karışık anlarında ve normal barış içindeki günlerimizde bizimle dayanışma içinde olan kapitalist ülkelerdeki yoldaşlarımıza derin bir minnettarlık duy-maktayız. Sırasında biz de daimi olarak kapitalist kampta sınıf mücadelesi yapan kardeşlerimizin mücadelesine dayanışma gösteriyoruz, onlara manevi ve politik bakımdan destek olmak için çalışıyoruz.

Batı Avrupa ülkelerindeki komünistlerin aktif faaliyeti yığınları kazanma, işçi sınıfı ve tekellerin egemenliğine karşı mücadele eğiliminde olan tüm güçlerin birleşmesi, gerçek demokratik rejimlerin kurulması, sosyalizme geçiş koşullarının yaratılması için verdikleri sebatlı mücadele meyvalarını veriyor. Geniş halk kitlelerinin köklü çıkarları için verilen tutarlı ve yorulmak nedir bilmez mücadele sayesinde İtalya ve Fransa, Finlandiya ve Portekiz, Danimarka, Federal Almanya ve diğer kapitalist ülkelerin komünist partileri itibarlı politik güçler haline dö-nüştüler. Bunun en inandırıcı kanıtlarından biri, bir süre yapılan parlamento seçimlerinde, İtalyan Komünist Partisi'nin hepimizi memnun eden ve içtenlikle İtalyan yoldaşlarımızı kutladığımız üstün başarısıdır.

Emperyalizmin gerici çevrelerine karşı mücadelede sosyal demokratları ve hıristiyanları da dahil ederek geniş demokratik akımlarla birleşen komünistlerin, kapitalist düzenin sosyalist düzenle değiştirilmesine inanmış devrimciler olarak kalmaları çok önemlidir. Komünistler bütün çalışmalarını bu tarihi vazifenin yerine getirilmesi yolunda yapmaktadırlar.

Her komünist partiyi faaliyette bulunduğu ülkenin işçi hareketi doğurur. Ve bu parti herşeyden önce çıkarlarını ifade ettiği ve savunduğu kendi ülkesinin emekçileri önünde sorumluluk taşır. Ama komünistlerin uluslararası dayanışmalarının temeli de budur. V.İ. Lenin'e göre, kâr, pazar, etki sahası kazanmak için savaşan sömürücüler arasında ortadan kaldırılamaz bir düşmanlık vardır. Ama bunlardan farklı olarak bütün ülkelerin emekçileri arasında bu tür gelişmeler yoktur. Onların çıkar ve hedefleri birdir. Diğer taraftan, komünist partisi kendi ülkesinde ne kadar etkili olursa, komünistlerin uluslararası alanda ortak amaçlar için yaptıkları mücadeleye katkısı da o denli ağırlıklı olacaktır.

Evet, bazan şöyle sorular duyuluyor: Proletarya enternasyonalizmi önceki gibi güncel mi, eskimemi? Bazısı ise kuşkusunu ifade ediyor: Komünistleri birleştiren enternasyonalist bağların kurulması için yapılan çağırılar, bir nevi teşkilât merkezi yaratma isteği değil midir?

Garip kuşkular. Hiç kimse tarafından ve hiç bir yerde böyle bir merkez kurma fikri ortaya atılmıyor. Proletarya enternasyonalizmine, yani ortak amaçlar uğrunda savaşta işçi sınıfının, bütün ülkelerden komünistlerin dayanışmasına, onların ulusal kurtuluş ve sosyal ilerleme için mücadele eden halklarla dayanışmasına kardeş partilerin eşit hak ve birbirlerinin bağımsızlıklarını gözeterek yaptıkları gönüllü işbirliğine gelince, yüzyıldan fazla bir zamandır komünistlerin sancağını taşıdıkları böyle bir yoldaşça dayanışmanın zamanımızda da o büyük önemini tamamen koruduğu kanısındayız. Bu dayanışma komünist partilerin ve genellikle işçi hareketinin güçlü ve denenmiş bir silâhi idi, öyle de kalacaktır.

Ortak sınıf düşmanımızın — uluslararası burjuvazi — faaliyetlerinin devrimci güçlere karşı yapılan savaşa nasıl etki ettiğini gösteren pek çok örnek vardır. Sömürü düzeninin tehlikeye girdiği, mücadelelerde ulusal ve sosyal özgürlük güçlerinin, demokrasi güçlerinin üstünlük kazandığı yerlerde emperyalizm karşı taarruzlarını koordine edebilmek için tam anlamıyla hummalı girişimlerde bulunuyor. Günümüzde Avrupa'da, Asya'da, Afrika'da ve diğer yerlerde bunun pek çok örneğini görüyoruz.

Şimdi, bazı Batı Avrupa ülkelerinde komünistlerin hükümete katılma perspektifleri belirirken, gerici çevreler, bilhassa NATO kampındakiler açık bir

(Devamı 15. sayfada)

sosyalist öğretide devrim sorunu

Bilimsel öğretideki SOSYAL DEVRİM kavramı Marksizmin tarihsel maddeci dünya görüşünden kaynaklanır. Kapitalizmden sosyalizme geçişi sağlayan **proletarya devrimi** konusuna girmeden önce maddeci tarih görüşünün sosyal devrim kavramına ilişkin temel verilerini özetlemekte yarar görüyoruz. Çeşitli sapmalar, en yaygınca bilinen bu genel doğruları kabul ettikleri veya kabul eder göründükleri halde özünde tarihsel determinizmi kavrayamayan, ya da onu bilimsel ve maddi temelinden soyutlayan, yorumlara tâbi tutan, veya kaba (vulger) materyalizme kurban eden, dolayısıyla işçi sınıfının dünya görüşünün yerine burjuva-küçük burjuva dünya görüşlerini koyan temel yanılgılar üzerine kuruludur. Sağ ve «sol» kanat revizyonizminin karakteristik özelliklerinden **objektivizm** ve **sübjektivizm** gerçekte köklerini tarihsel maddeciliğin, tarihsel determinizmin anlaşılmasında ya da yanlış yorumlara uğratılmasında taşır. Gene proletarya devriminin politik yanı ile sosyal (sosyo-ekonomik) yanı arasındaki diyalektik ilişkinin kavranamaması, devrimin maddi önkoşullarını önemsemeyen ve iktidar sorununu maddi (ekonomik ve sınıfsal) temelinden soyutlayan sol sapma görüşü ile iktidar sorununa veya iktidarın devrimci biçimlenişine gereken önemi vermeyen veya ilkelerini reddeden ekonomist ya da sağ-revizyonist görüşlerin köklerini de tarihsel maddeciliğin bilimsel özünün şu veya bu şekilde reddinde buluruz.

TARİHSEL MADDECI AÇIDAN DEVRİM

Bu nedenle, bilinen kavramlar da olsa, devrimin tarihsel maddeci teorik temelini vurgulamak gerekli oluyor:

- Sınıf mücadeleleri ve onların ürünü olan devrimler zinciri tarihsel akışın motorudur.
- Maddeci tarih görüşü bu dinamiğin, üretici güçlerle üretim ilişkileri (mülkiyet ilişkileri) arasındaki ilişki ve çelişkilerin gelişimi üzerinde yükseldiğini göstermiştir.
- İnsanlık tarihinin gelişim doğrultusu üretici güçlerin gelişim doğrultusudur. Üretici güçler kendi gelişim dinamiklerine uygun düşen üretim ilişkilerinin varlığını öngörür. Belli bir sosyo-ekonomik formasyonda, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasında uyum varsa, mevcut üretim ilişkileri üretici güçlerin gelişimini engellemiyorsa, toplumsal gelişim, tarihsel akışa uygun düşer. Böyle bir durumda, yani mevcut üretim (mülkiyet) ilişkileri, üretici güçlerin ge-

Dünyayı sadece açıklayıp yorumlamakla yetinmeyen, aynı zamanda temel görev olarak onu değiştirmeyi öngören işçi sınıfı bilimi için devrim sorunu, teori-pratik birliğinin en üst doruğa vardığı noktadır. Devrim'i tarihsel gelişimin güçlü motoru ve can çekişen sosyo-ekonomik formasyonların yerine yeni ve ileri düzenleri getirme aracı olarak gören ve tarihte devrimlerin rolünü gösteren **SOSYALİST ÖĞRETİ**, kapitalizm çağında dünyayı değiştirecek, tarihsel akışı hızlandıracak sınıfa, tarihsel misyonunu göstermiştir. Dünyayı kapitalizmden sosyalizme değiştirecek olan işçi sınıfı için devrim sorunu en büyük önemi taşımaktadır. Bu nedenle sosyalist teorinin ustaları devrim konusuna önemle ve olanca kapsamlı eğilmişlerdir. Devrimin teorik temellerini koyup, devrim öğretisini pratik süreçte geliştirmişlerdir.

Öte yandan işçi sınıfı bilimi, ilk oluşum dönemlerinden başlayarak bugüne dek, çeşitli sapmalara, ve hareketteki, burjuva-küçük burjuva etkenlere karşı mücadele etmek zorunda kalmıştır. İşçi sınıfı sosyalizminin her türlü sapmaya karşı verdiği mücadelesinde, tüm sapmaların bütün çıplaklığı ile açığa vurduğu ana sorun devrim konusu olagelmıştır. Bugün de, sağ ve «sol»-kanat revizyonizminin, tüm temel sapmaların pratikte düğümlendiği en önemli odak noktası **DEVİRİM SORUNU**'dur, onların devrim konusundaki görüşleri ve devrim önündeki tutumlarıdır.

«Sol» ve sağ kanat revizyonizminin, —goşizmin ve reformizmin— derece derece etkisini sürdürdüğü günümüz Türkiye sosyalist hareketinde, bu temel sapmalara karşı işçi sınıfı sosyalizminin önemli ideolojik mücadele görevleri vardır. Devrim konusundaki sağ ve «sol» önyargıları, illüzyonları tecrit etmek ve bilimsel teorinin devrim üzerine görüşlerini derinlemesine özümlemek bu ideolojik görevler arasında önemli bir yer tutmaktadır.

Bu hafta başladığımız yazı serisinde, devrim kavramını genel olarak ele aldıktan sonra, işçi sınıfı öğretisinin proletarya devrimi, —kapitalizmden sosyalizme geçiş— konusundaki bilimsel görüşlerini ve ilkelerini kapsamlı olarak özetleyeceğiz. Bu yazı dizisi, aynı zamanda «sol»-kanat revizyonizmine karşı yayınlayacağımız eleştiri yazıları için teorik bir giriş niteliğini taşımaktadır.

lişim düzeyine uygun oldukları zaman üretici güçler başarılı, güçlü ve atımlı bir gelişim gösterirler. Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasında sıkı bağlar vardır; Marx, 1847'de Proudhon'u eleştirirken şunları yazıyordu:

«**Ekonomik kategoriler, toplumsal üretim ilişkilerinin yalnızca kuramsal ifadeleri, soyutlamalarıdır... Toplumsal ilişkiler üretici güçlere sınıksız bağlıdır. İnsanlar yeni üretici güçler edinirken üretim tarzlarını, hayatlarını kazanış yollarını da değiştirirler; bütün toplumsal ilişkilerini değiştirirler. Yel değirmeni size derebeyli toplumu verir. Buharla işleyen değirmen, size sanayici kapitalistli toplumu verir.**

Maddi üretim güçlerine uygun düşen toplumsal ilişkiler kuran aynı insanlar, toplumsal ilişkilerine uygun düşen ilkeleri, yasaları ve kategorileri de yaparlar. Bundan dolayı düşünce ve kategoriler, ifade ettikleri ilişkilerden daha fazla ebedi değildirler. Bunlar tarihi ve geçici ürünlerdir.

● **Üretici güçlerin gelişmesi, toplumsal ilişkilerin yıkılması ve düşüncelerin oluşumu yönünde sürekli bir hareket vardır. Soyut hareket dışında hiçbir değişmez değildir — mors immortalis —.**» (K. Marx *Felsefenin Sefaleti*, Sol. yay. sf. 121-122).

● Üretim ilişkileri, üretim sürecinde meydana gelmiş oldukları için bu ilişkiler toplumsal çalışma (iş) süreci içindeki işbirliğinin ve işbölümünün gereklerine uyarlar. Bu gerekler, her defasında, üretici güçlerin tarihsel gelişme sürecine bağlıdır:

«**İnsanlar üretimde sadece doğa üzerinde etkide bulunmakla kalmaz, birbirleri üzerinde de etkide bulunurlar. Ancak, belli bir biçimde birbirleriyle işbirliği yapmak ve çabalarını birbirleriyle mücadele etmek yoluyla üretim yapabilirler. Üretim yapabilmek için birbirleriyle bel-**

li bağlantılar kurar, belli ilişkilere girerler ve ancak bu toplumsal bağlantı ve ilişkiler çerçevesi içinde doğa üzerinde etkileri olur, yani üretim gerçekleşir.

Üretim yapanlar arasındaki bu toplumsal ilişkiler, onların çabalarının birbirleriyle mücadelesi ve üretimin tümüne katılma koşulları, üretim araçlarının karakterine göre şüphesiz ki farklıdır...

Bireylerin üretim tarzlarını belirleyen toplumsal ilişkiler, toplumsal üretim ilişkileri, maddi üretim araçlarının, maddi üretici güçlerin değişme ve gelişmesi sonucu olarak (maddi üretim araçlarının ve maddi üretici güçlerin değişim ve gelişimine bağlı olarak) **nicel ve nitel bakımdan değişikliğe uğrarlar.**» (K. Marx, *Ücretli Emek ve Sermaye*, Ed. Soc., sf. 39-40, Türkçesi; bak. Sol. Yay. 1966, sf. 38).

● İşte Marx'ın burada üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişimine bağlı olarak nicel ve nitel bakımdan değişmek zorunda olduğunu belirtmesi, tarihsel maddeci sosyal devrim görüşünün özünü teşkil eder. Aşağıda göreceğimiz gibi Marx bu temel yasa konusundaki bilimsel görüşü daha sonraki yıllarda daha da netleştirmiş ve «*Ekonomi Politğin Eleştirisine Katkı*»nın ünlü *Önsöz*'ünde bütünsel olarak formüleştirmiştir.

● «**Toplum yalnızca bir bireyler yığını değildir; bu bireylerin birbirleri karşısındaki yerini gösteren ilişkilerin toplamıdır**» diyen Marksizm (*Grundrisse*, sf. 176) üretici güçler ve üretim ilişkilerinin meydana getirdiği bütünlüğe **üretim tarzı** veya **ekonomik sistem** ya da **sosyo-ekonomik formasyon** adını verir. İşte, belli bir üretim tarzı içinde, eğer mevcut üretim ilişkileri, üretici güçlerin gelişmesini engellemiyorsa — ve engellemediği sürece — uyumlu bir sosyal gelişim vardır. Ama sosyalist toplumdan önceki üretim

Sosyal Devrim Kavramı

tarzlarında, üretici güçler sadece geçici olarak üretim ilişkileriyle uyum sağlamışlardır. Ve sosyalizm öncesi formasyonların hepsinde üretici güçlerin gelişimi, bir noktadan sonra üretim ilişkileriyle çelişmiş, bu çelişme sınıf mücadelesi biçiminde toplumsal ve politik hayata yansımış, neticede, üretici güçlerin gelişimini engelleyen mülkiyet ilişkileri aşılanıp, üretici güçlerin gelişkinlik düzeyine uygun olan yeni ve ileri üretim ilişkileri kurulmuş, böylece eski üretim tarzının yerini yeni üretim tarzı almıştır. Demek ki, sosyal gelişimin başlıca gereği üretici güçlerle üretim ilişkileri arasında uyumluluk olmasıdır. Bu uyum olmadığı takdirde insanlık toplumu ilerleyemez. Marx tarafından bulunup formüleleştirilen bu kanunu Stalin, «SSCB'de Sosyalizmin Ekonomik Sorunları» adlı kitabında «üretim ilişkileri ile üretici güçlerin karakteri arasında zorunlu uyumluluk kanunu» adıyla terimlendirmiştir. («Yabancı Dillerden Yayınlar» Editions en Languages Etrenge, Moskova, 1952, sf. 8; Türkçesi: Bak. Sosyalist Ekonominin Meseleleri, J. Stalin, Sol Y. sf. 11-12).

Sosyalist üretim tarzına gelinceye dek bu temel kanun — ve diğer ekonomik kanunlar insanların iradesi dışında toplumu yönlendirirler. Sosyalizme kadar insanların iradesine bağlı olmayarak cereyan eden süreçler, üretim tarzlarının taşıdığı iç çelişkiler nedeniyle zamanla bir üretim tarzının yaşlanmasına yol açar ve yeni üretim tarzının doğmasıyla sonuçlanır. Marx, Kapital'de bu durumu şöyle özetliyor:

«Ama, bir üretim tarzını ve buna uygun düşen sosyal organizasyon dağılmaya ve farklılaşmaya götüren kendi içlerindeki çelişkilerin tarihsel gelişimidir.» (Marx, Capital, 1961 İng. bas. K.I. C.-1, sf. 166)

Şu halde sosyalizme kadar, tarihsel gelişmeyi — tarihi —, «kendiliğinden gelişen sosyal süreç» olarak tanımlayan Marksizm, (K. Marx, Hindistan'da İngiliz Egemenliği, 'Marx and Engels on India' derlemesi, İng. Bas. sf. 938, Moskova 1953), sosyalist toplumda insanların ekonomik kanunlara hükmetmeğe başlayacağını vurgular. Engels Anti-Duhring'de bu noktayı olanca netliğiyle koymuştur:

«İnsanlar kendi sosyal pratiklerinde o güne kadar, doğal, yabancı ve egemen kanunlar gibi önlerine dikilen kanunları, artık (sosyalist toplumda) nedeni ve sonucu bilerek uygulamalar ve böylece onları insanoğlunun yönlendirmesi altına alırlar... O güne dek tarihe kumanda eden yabancı, objektif güçler, insanların kendi denetimleri altına girer. İşte ancak o andan sonradır ki, insanoğlu kendi tarihini tam bir bilinçle kendisi yapacaktır. İşte ancak o andan sonradır ki, insanların bizzat kendilerinin harekete geçirdiği toplumsal nedenler de, belirleyici bir şekilde ve gitgide artan ölçüde insanların istediği sonuçları verecektir.» (F. Engels, Anti-Duhring, Ed. Soc., Sf. 319).

● Tarihsel gelişim çeşitli üretim tarzlarından geçerek sosyalist üretim tarzına kadar gelmiştir. Sosyal Devrim sorunu bu üretim tarzlarından birisinden diğerine geçişte sözkonusudur.

Her üretim tarzının önkoşulları bir önceki üretim tarzının içinde yeşerir ve güçlenir, belli bir öncü sınıfla temsil edilir. Neticede, eskimiş

üretim tarzındaki üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çatışkı, mevcut statünün çatlaması ile sonuçlanır:

«Hiçbir sosyal formasyon, kendi içindeki tüm üretici güçler gelişmeden asla ortadan kalkmaz; ve yeni, daha yüksek üretim ilişkileri de onların varlıkları için gerekli olan maddi koşullar eski toplumun bağrında olgunlaşmadan asla ortaya çıkmazlar. Bu nedenle insanlık ancak çözebileceği sorunları karşısına koyar; çünkü yakından incelendiğinde her zaman görülebileceği gibi, sorunun kendisi sadece çözüm için gerekli olan maddi koşullar bulunduğu takdirde ortaya çıkmaktadır.» (Karl Marx, Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı'ya Önsöz, İng. Bas. sf. 4 Türkçesi: Sol Yay., sf. 23-24).

SOSYAL DEVRİMİN ZORUNLULUĞU

Üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki zorunlu uyumluluk kanunu, devrimin kaçınılmazlığı ilkesinin temelidir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi Marx'ın, Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı'ya yazdığı ünlü önsözü tarihsel maddeci dünya görüşünün çok özlü ama parlak bir belgesidir:

«İnsanlar yapmakta oldukları sosyal üretim içinde kendi iradelerinden bağımsız belirli ve zorunlu ilişkilere girerler. Bunlar, maddi üretici güçlerin belirli bir gelişme düzeyine tekabül eden üretim ilişkileridir. Bu üretim ilişkilerinin tümü toplumun neekonomik yapısını meydana getirir; belirli hukuki ve siyasal üstyapının üzerinde yükseldiği, somut temel olan bu ekonomik yapıya belirli sosyal bilinç şekilleri karşılık düşer. Maddi hayatın üretiliş biçimi sosyal, siyasal ve düşünsel hayat süreçlerinin genel niteliklerini belirler. İnsanların varlığını (hayatını) belirleyen şey onların bilinçleri değildir, tersine bilinçlerini belirleyen şey onların toplumsal varlığıdır. Toplumun maddi üretici güçleri, gelişmelerinin belli bir aşamasında, o güne dek içinde varolageldikleri mevcut üretim ilişkileriyle, ya da bunun hukuki birifadesinden başka birşey olmayan mülkiyet ilişkileri ile çelişmeye başlarlar. Evvelce bir süre için üretici güçlerin gelişme biçimi olan bu üretim ilişkileri artık (gelişime) engel haline gelmişlerdir. İşte o zaman bir sosyal devrim dönemi açılır. Ekonomik temeldeki değişme, az veya çok hızla koskoca üstyapıyı bütünüyle çökertir.» (a.g.e., aynı yerde).

Sosyal devrimin teorik temeli ve tarihsel zorunluluğu işte buradadır. Üretici güçlerle üretim ilişkilerinin çatışması toplumdaki temel sınıf mücadelelerini doğurur ve devrimci eylem, ondan yana olan sınıflarla ona karşı olan sınıflar; (yani üretici güçlerin gelişme düzeyine uygun yeni üretim ilişkilerini ve tarzını, sosyo-ekonomik formasyonu ve sosyal örgütlenmeyi getirecek sınıflarla, çıkarları mevcut geri üretim (mülkiyet) ilişkilerini sürdürmekte olan tutucu sınıflar arasındaki siyasal mücadele halinde toplumda ön plana çıkar.

Eğer mevcut üretim tarzı, mülkiyet ilişkileri ve toplumsal organizasyon üretici güçlerin gelişmesini engelliyorsa devrim kaçınılmazdır. Hiçbir güç ona engel olamaz.

Devrim yapacak sınıflarla devrimi engellemeye çalışan sınıflar arasındaki toplumsal mücadele bir siyasal mücadele, yani bir İKTİDAR MÜCADELESİ şeklinde kendisini gösterir. İktidarda olan tutucu sınıf, kendi baskı aracı olan devleti devrimci sınıf ve tabakalara karşı kullanır. Egemen sınıf daima devrimci eylemi bir kışkırtma ve tahrik olarak gösteren demagogik bir tutum içindedir. Engels Almanya'da Devrim ve Karşı Devrim adlı makale dizisinde şöyle diyor:

«Devrimleri birkaç tahrikçinin kötü niyeti olarak açıklayan batıl itikat dönemleri çoktan geçti. Devrimci bir altüstlüğü olduğu her yerde, arka planda, yatışması, aşınmış (köhne) kurumlar tarafından önlenen bazı toplumsal ihtiyaçlar bulunduğunu artık herkes biliyor. İhtiyaç, doğrudan bir başarıyı elde etmek için, henüz o denli güçlü, o denli yaygın hissedilmeyebilir, ama her zorla bastırma teşebbüsü, bu ihtiyacı gittikçe şiddetli hâle sokar, zincirlerini kırana dek.» (F. Engels, Almanya'da Devrim ve Karşı Devrim, Birlik Y. İstanbul 1975, sf. 12).

Devrim, sınıf savaşının en yüksek doruğudur. Devrim karşısında paniğe kapılan egemen sınıflar onu ezmek için vargüçlerini kullanırlar. Bu nedenle devrim, gerici egemen sınıfların direnci kırılmaksızın zafere ulaşamaz. (Ve devrim muzaffer olduktan sonra bile devrim eski egemen sınıflar eski mülkiyet ilişkilerini geri getirmek için mücadeleye devam ederler. Bu nedenle devrim, kendisini korumak zorundadır. Öte yandan sosyal devrim geçmiş topluma ait herşeyi reddetmez. Geçmiş toplumda ve sosyal organizasyonda, gelişmeyi engelleyen ya da duraksatan tutucu şeyleri keser atar yerine yeni sosyal örgütlenmeyi getirir, ama geçmişe ait olumlulukları korur. Örneğin, eski düzeni savunmamak, geçmiş egemen sınıfların ideolojisine bağlı olmamak ya da propagandasını yapmamak şartıyla, kültür, bilim, edebiyat, sanat yapıtları korunur. İnsanlık geçmiş aşamaların olumlu yanlarından ve ürünlerinden yararlanır.)

DEVİRİMİN SOSYAL VE SİYASAL YANI:

Görüldüğü gibi devrim, ekonomik sistemin değişmesi demek olduğu için sosyal bir içeriğe sahiptir, aynı zamanda siyasal iktidar sorunu ve siyasal iktidar mücadelesi zorunlu olduğu için siyasal bir eylemdir.

Marx, bu noktayı şöyle özetliyor:

«Her devrim eski toplumu parçalar, bu bakımdan toplumsaldır (sosyaldır). Her devrim varolan egemen iktidarı devirir, bu ölçüde siyasaldır.» (K. Marx, Bir Prusyalının Yazdığı 'Prusya Kralı ve Sosyal Reform' adlı Makale Üzerine Eleştirel Kenar Notları, — Marx'ın Toplum Kuramı adlı derlemeden, Doğan Y., sf. 222).

Marx'ın bu konuda açıklaması şöyle devam ediyor:

«Genel olarak devrim — varolan egemen erkin (iktidarın) devrilmesi ve varolan toplumsal ilişkilerin çözülmesi — siyasal bir eylemdir. Devrim olmadan sosyalizm gelişemez. Devirme ve çözme'yi gerektirdiği gibi, bu siyasal eylemi

(Devamı 14. Sayfada)

dünya devrimci süreci

işçi Sınıfının Uluslararası Birliği ve Proleterya Enternasyonalizmi - II

Geçen hafta yazımızın birinci bölümünde toplumsal (sosyal) bakımdan evrensel ile ulusal bakımdan özel arasındaki kategorik çelişkiyi özetle ele almış ve kapitalizmin rekabetçi çağının koşullarında Marx ve Engels'in getirdiği tahlil ve sonuçlar ile, kapitalizmin emperyalist aşamasında (değişen koşullarda) çelişkinin büründüğü biçime ve Lenin'in yaptığı analize, vardığı sonuçlara kısaca değinmiştik.

Kapitalizmin rekabetçi çağında Marx ve Engels, ulusal ayrımların tasfiye edilmesi ve tüm ileri kapitalist ülkelerin ortak bir sosyal gelişim düzeyinin kurulması ile bu çelişkinin çözülebileceğini ve dolayısıyla aynı gelişim düzeyini tutturabilmiş ileri kapitalist ülkelerin tümünde veya çoğunda aynı anda sosyalist devrimin kapitalizmi yıkabileceğini söylemişlerdi. Oysa kapitalizmin aşırı derecede eşitsiz gelişimi ve tekelci (emperyalist) aşaması ile birlikte bu çelişkinin burjuva temelinde çözülmesi olancağı kalmamış, ve bu noktanın tesbitinden yola çıkan Lenin, getirdiği tahlillerle, emperyalist aşamada sosyal bakımdan evrensel ile ulusal bakımdan özel arasındaki çelişkinin ancak sosyalizm ile çözümlenmesinin mümkün olacağını göstermiş, ve rekabetçi çağdan farklı olarak — kapitalizmin aşırı eşitsiz gelişimi yüzünden — tüm ileri kapitalist ülkelerde sosyalist devrimin aynı anda gerçekleşebileceği koşulların - emperyalizm altında - değiştiğini — sosyalist devrimin birkaç ülkede ve hatta tek ülkede —, başlayabileceğini, (tek ülkede veya birkaç ülkede sosyalist devrimin mümkün olduğunu) bütün gelişkin kapitalist ülkelerde devrimin aynı anda olmayabileceğini göstermişti.

Gene Lenin'i kapitalizmde iki tarihsel eğilimi tesbit ediyordu. Bunlardan birisi kapitalizmin feodal bölümleri önleyip, kendi iç pazarını kurmak için ulusal duvarları örmesi, böylece kapitalist toplumların burjuva yönetimi altında ulusal bakımdan pekişmesi (konsolidasyonu) ile, sermayenin ulusal çitleri aşması ve uluslararası karakter kazanmasıdır. Dolayısıyla, kapitalizm uluslaşma ve uluslararasılaşma eğilimlerinin ikisini birden taşımaktaydı.

Bu bölümde, öncelikle sosyal bakımdan evrensel ile ulusal bakımdan özel arasındaki kategorik çelişkinin,

rekabetçi ve kapitalist dönemlerindeki durumu ile özellikle emperyalist aşamadaki milliyetçi eğilimi işlemek istiyoruz.

SOSYAL VE ULUSAL ÇELİŞKİSİ

Burjuva devrimleri çağında ve hemen bunu izleyen dönemde tarihsel gelişmenin objektif faktörleri, sosyal bakımdan evrensel ile ulusal bakımdan özel arasındaki çelişkinin çözümünü ancak sermayenin çıkarları lehine burjuvazi ile ulusallığın özdeş olması şeklinde belirlemekteydi. Hemen belirtmek gerekir ki, çelişkinin rekabetçi kapitalizm çağında burjuva-ulusal çözümü, (sermaye çıkarları lehine çözümü) de ancak kısmi ve izafi (göreceli) olacaktı, çünkü burjuva ile ulusallığı, yani burjuvazi ile ulusu özdeş tutmak ancak izafi bir değer taşımaktaydı. Zira, burjuvazinin çıkarları ile ulusun mülkiyetsiz kesimlerinin özlemleri arasında o dönemde de çelişki vardı ve bu çelişki kapitalizm başariya ulaşmadan (burjuvazi iktidara gelmeden) çok önce ortaya çıkmıştı. Fakat burjuvazi feodaliteye karşı toplumsal muhalefetin ve mücadelenin öncülüğünü yaptığı için burjuva devrimleri çağında yani feodalitenin yıkılması döneminde işçiler ve köylü sınıfı (serfler) dahil olmak üzere çıkarları temelinde burjuvaziyle çelişen geniş emekçi kesimlerini feodaliteye karşı kendi etrafında toplayabilmişti. Burjuvazinin feodaliteye karşı mücadelesi toprak kölelerinin (serflerin) özgürleşmesi, toprak bağımlılıklarından ve feodal boyunduruktan kurtulması özlemlerine uygun düşmekteydi, ayrıca burjuvazinin feodaliteye karşı getirdiği siyasal ilkeler (burjuva demokratik ilkeleri) feodal üstyapının egemen olduğu toplumlarda işçilerin de ekonomik ve siyasal istemleri doğrultusunda uygun düşüyordu, işçilerin temel yurttaşlık hakları lehineydi. Böylece burjuva demokratik devrim çağında, burjuvazinin mücadelesi, — işçiler ve emekçi köylülerle arasındaki çelişkilere rağmen —, toplumun genel çıkarlarına uygun düşüyordu, toplum ise ulusal birimler (uluslar) şeklinde belirlemekteydi. Bu nedenle, burjuva devrimleri çağında burjuvazi ile ulus terimleri arasındaki özdeşliğin izafi (göreceli) olduğunu, çünkü burjuvazinin mülkiyetsiz kesimlerle çelişkinin burjuva devrimleri çağında da var olduğunu,

ama burjuvazinin devrim için topluma öncülük ettiğini gözönünde bulundurmak kaydıyla soruna bütün olarak bakıldığında, burjuva sınıf çıkarlarının ulusal çıkarlara — geneliyle — uygun düştüğünü görürüz.

Böylelikle sosyal bakımdan evrensel ile ulusal bakımdan özel arasındaki kategorik çelişkinin kapitalizmin devrimci çağında aldığı çözüm burjuvazi lehine idi ve dolayısıyla sosyal ile ulusal arasındaki çelişkiye bu aşamada (burjuvazinin devrimci barutunu yitirmediği, üretici güçleri geliştirmek doğrultusunda adım attığı, toplumun genel özlemlerine öncülük ettiği dönemde) getirilen bu çözüm ulusal lehine oldu.

SINIF MÜCADELESİ VE MİLLİYETÇİLİK

Fakat kapitalizm geliştikçe sosyal çelişkiler derinleşti, proletaryanın sınıf bilinci gelişti. Feodalitenin yıkılma, kapitalizmin kurulma çağında burjuvazi ile işçi sınıfı ve burjuvazi ile emekçi köylülük arasında ikincil derecede kalan çelişkiler ön plana çıkmaya ve toplumdaki esas sınıf mücadelesini belirlemeğe başlamıştı. Kapitalizm geliştikçe kendi mezar kazıcısı olan işçi sınıfını da geliştiriyor, çelişkilerin derinleşmesine ve toplumda burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki çelişkinin belirleyici nitelik kazanmasına bağlı olarak artık, kapitalist toplum biriminde (burjuva ulusta) tayin edici sınıf mücadelesi işçi sınıfı ile burjuvazi arasında veriliyordu. Bu koşullarda burjuvazi ile ulusun çıkarlarının aynı (özdeş) olduğu düşüncesi objektif muhtevasını kaybetmişti, bir başka deyimle burjuvazi artık genel ve göreceli olarak da ulusun çıkarlarını temsil etmiyor, aksine ona ters düşüyordu; burjuvazi ile ulusun diğer kesimlerinin çıkarlarının genelde aynı olmasının objektif zemini kalmamıştı.

Böylece burjuva kavramı ile ulusal kavramı arasındaki, ya da bir başka deyimle, burjuvazi ile ulus çıkarları arasındaki izafi özdeşlik (aynıyet) gerçekte yerini bir avuç kapitalist ile ulusun geniş emekçi yığınları arasındaki kesin çelişkiye bırakmıştı. Artık burjuva çıkarları ile ulusal çıkarlar arasında genel ve göreceli bir özdeşlikten söz edilemezdi, çünkü burjuva çıkarları, toplumda üretim araçlarının

mülkiyetini elinde tutan bir avuç — varlıklı — azınlığın çıkarları iken, ulusun geniş kesimlerinin çıkarları gerçekte mülkiyetsiz sınıfların ve çalışan yığınların çıkarlarıydı; ulusun büyük çoğunluğunu bu emekçi yığınlar oluşturmaktaydı. Bu şekilde, burjuva sınıfının ne kapitalist ekonomisi ne de güttüğü siyaset ulusun çoğunluğuna uygun düşmemekteydi).

Gerçi hâlâ burjuvazinin çıkarları ile ulusun çıkarlarının özdeş olduğu görüşü korunmaktaydı, ama yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu görüş bilimsel ve maddi objektivitesini kaybetmiş, bir gerçeklik olmaktan çıkıp bir illüzyon (yanılsama) haline gelmişti; kapitalizmin gerici olduğu dönemde, burjuva çıkarları ile ulus çıkarlarının genelinde aynı olduğu, ya da burjuva teriminin ulusal terimiyle eski yakınlığını koruduğu yolundaki görüş, artık kökenini tarihsel ve toplumsal koşullardan almıyor, sadece kapitalist üretim tarzının fetişist karakterinden kaynaklanıyordu.

Ayrıca kapitalizmin devrimci döneminde, — burjuva devrim çağında — bilimsel bir değeri olan bu görüş, şimdi burjuvazinin demagojisine dönüşmüştü. Burjuvazi — aşağıda vurgulayacağımız gibi — kendi çıkarlarını ulusun çıkarları imiş gibi göstererek milliyetçiliği sınıf çelişkilerini ve mücadelesini örtbas etmek isteyen, gözlerden gizlemek isteyen bir paravan olarak kullanıyordu. Gerçekte kendisinin çıkarlarını ulusal çıkarlar gibi göstermek, sınıfsal uyanışı ve bilinçlenmeyi köreltmeyi amaçlıyordu. Böylece başlangıçta, burjuva devrim döneminde, feodaliteye ve feodal bölünmelere karşı ilerici bir yönelim olan milliyetçilik akımı, artık bu kez emekçi kitlelerin, özellikle işçi sınıfının mücadelesine karşı kullanılan gerici bir demagojiden ibaretti. Başlangıçta burjuvazinin feodaliteye karşı başlattığı mücadelede milliyetçilik üretici güçleri geliştirmeğe, iç pazarı bütünleştirmeğe ve feodal bölünmeleri sona erdirmeye yönelik olduğu için tarihin akışına uygundu ve bu nedenle ilerici bir eğilimdi, ayrıca ortaçağın özellikle dinde odaklaşan feodal üstyapısına (ideolojisine) karşı milliyetçi ideoloji daha ileri bir yönelimi temsil etmekteydi, milliyetçi ideoloji ile burjuva demokratik ilkeler yanyana geldiğinde bunlar o zamanın koşullarında toplumun ilerle-

mesine uygun olan siyasal bir eğilimi (akımı) teşkil etmekteydiler.

Ne var ki, kapitalist toplumda burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf çelişkisi ön plana çıkmaya başlayıp bu sınıf mücadelesi toplumun geleceğini belirleyen nitelik kazanınca ve işçi sınıfının sınıf bilinci gelişmeye başlayınca, bu kez burjuvazi, milliyetçi akımları, işçi sınıfına, yani sınıfsal uyanış ve bilinçlenmeye karşı kullanmaya başladı. Burjuvazinin çıkarları ulusun büyük kesiminin sınıfsal çıkarlarına ters düştüğü halde, kapitalist sınıf kendi çıkarlarını ulusun çıkarlarıymış gibi tanıtarak demagojiye ve kandırma yöntemlerine başvuruyor, sınıf bilincinin değil, milliyetçi bilincin toplumda ve en dinamik kesim olan işçi sınıfı içinde egemen olmasına çalışıyordu.

Burjuvazinin gericiliği, kapitalist üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişimini engellemeğe başladığı, toplumdaki temel çelişkinin işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi halinde, açığa vurduğu dönemde, burjuvazi çıkarları ile ulusun çıkarlarının eskisi gibi genelden özdeş görülmesinin kapitalist üretim tarzının fetişist karakterinden ileri gelen bir illüzyon (yanılma) olduğunu söylemiştik. Bunun bir sonucu olarak, özel mülkiyet ilişkileri ve bu esas üzerinde yükselen «emeğin sermaye tarafından sömürülmesi» — bu fetişist karakterden ötürü — ulusun varlığının doğal ve zorunlu temeli olarak gözüktür; gene aynı yanılma ulusu, ürünleri eşit olarak paylaşan — eşit miktarda emtiyaya sahip — kişilerin bir birliği olarak gösterir.

Lenin bu fenomenin sınıf karakterini sergilemiş ve gerçekte her burjuva ulusun «iki ulusu» içerdiğini söylemiştir, burjuva ulustaki bu «iki ulustan» birisi mülk sahiplerinin ulusu, diğeri ise emekçilerin ulusuydu ve bunların çıkarları toplumda ayrı kutupları oluşturmaktaydı. *Sosyal* ile *ulusal* arasındaki bu çelişkili sınıf antagonizmaları (uzlaşmazlıkları) açısından tahlil eden Lenin, bu çelişkinin, ancak kapitalizmin temel çelişkinin çözümüyle giderilebileceğini gösterdi: emeğin (işin) sosyal karakteri ile mülk edinmenin özel kapitalist biçimi arasındaki bu temel çelişkinin çözümü ise ancak *sosyalist devrim*'le mümkündür.

SINIF İŞBİRLİĞİ YA DA TEK SINIF ULUS ÇIĞIRTKANLIĞI

Burjuvazinin — yukarıda değindiğimiz — demagojisi burjuva çıkarları ile ulusal çıkarların özdeş olduğu yolundaki propagandası günümüzde de çeşitli maskeleyen sloganları ile sürmektedir. Günümüzden çok önce ulusun büyük çoğunluğunun çıkarlarına ters düşen burjuvazi, kapitalist üretim tarzının fetişist karakterinden kaynaklanan ve ulusun varlığını (devamını) mevcut kapitalist mülkiyet ilişkilerinin devamında gören yanılmalara ve yanıltmalara

pekiştirmek için pekçok demagojik kavrama ve slogana başvurur. Burjuvazinin kapitalist toplumda güçlenmeye çalıştığı bu illüzyonun (yanılmanın) en yaygın sloganlarından birisi «ulusal birlik» dir. Kapitalist toplumun henüz sınıfsal ve bilimsel bilince varmamış kesimlerinde varolan bu «ulusal birlik» illüzyonu özellikle günümüz koşullarında, sermaye tarafından kendi manevraları için bir araç olarak kullanılmaktadır. Burjuvazi, ulusal çıkarlarla tekeli kapitalist devletin çıkarlarını özde göstererek, «ulusal birlik» efsanesini sosyal (sınıfsal) temelinden soyutlayarak bir politik ve ideolojik araç olarak tanıtmaya çalışmaktadır. Böylece burjuva toplumda, egemen kapitalist sınıfın öne sürdüğü «ulusal birlik», gerçekte ulusun büyük çoğunluğunun — emekçi sınıfların — çıkarlarına aykırı olarak sürdürülen bir politik kavramdır. Gerçek ulusal birlik ise ulusun geniş kesimlerinin, emekçi yığınlarının iktidarda olacağı ve emekçi çıkarlarının temsil edileceği bir ulusal birliktir. Burjuvazinin kullandığı ulusal birlik kavramı ise toplumdaki sınıf mücadelelerini ve farklılaşmalarını gözlerden gizlemeğe amaçlayan, tüm ulusu «tek bir sınıftan ibaret gösteren» sahte bir birlik kavramıdır ve doğrudan doğruya kapitalizme hizmet eder.

Bugün burjuva uluslarda, sınıfsal ve ulusallık açısından iki yaygın milliyetçi propaganda vardır. Bunlardan birisinde, burjuvazi toplumdaki sınıfların varlığını kabul eder, ama burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki çelişkiyi uzlaşmaz olarak gösteren bilimsel görüşlere karşı çıkar, burjuvazi ile işçi sınıfının «sınıf işbirliğini» önerir ve bunu yaparken burjuvazi ile işçi sınıfının «Ortak ulusal» çıkarları çerçevesinde uzlaşabileceğini öne sürer. Burjuvazi işçi sınıfını ve emekçi kitleleri *ulusal birlik* altında, tüm ulusun çıkarları altında kendisiyle uzlaşmaya çağırır, aradaki uzlaşmaz çelişkiyi bu şekilde maskeleyen ve emekçi kitleleri böylece, sözde ulusal çıkarlar, ulusal birlik çerçevesinde kendisiyle uzlaşmaya ikna etmek için çaba gösterir.

İkinci tür burjuva milliyetçiliği ise faşist ve benzeri burjuva diktatörlüklerinin başvurduğu demagojidir. Bu gibi rejimler, liberallerden farklı olarak, sınıfların, sınıf farklılaşmalarının ve çelişkilerinin varlığını da inkâr ederler ve «tüm ulusun tek bir sınıf olduğu» şeklindeki demagojiyi bir dogma olarak kitlelere kabul ettirmeğe çalışırlar. «Tüm ulus tek bir sınıftır» safsatasının en önde gelen şampiyonu, Nazi ideologlarından Oswald Spengler idi, bugün kapitalist bir ulusta sınıfların, sınıf farklılaşmalarını inkâr eden tüm faşist ve gerici görüşler bu sloganı kullanırlar.

Şu halde burjuva ulusta, sınıfların varlığını kabul eden ama işçi sınıfı ile burjuvazi arasında sınıf işbirliğini ve uzlaşmayı öneren, bu nedenle sınıf mücadelesini nisbeten yumuşak yollarla bastırmağa sınıf çelişkilerini bazı taviz ve reformlarla yumuşatmağa çalışan burjuva liberal ve sosyal demokrat eğilim ile sınıfların varlığını hepten reddeden ve burjuva diktatörlüğünü en gerici, şoven ve açık

terörist bir şekilde sürdürmeğe çalışan faşist eğilim arasındaki ortak olan ve olmayan yanları görmek gerekir. Her ikisi de kapitalizmin ömrünü ve burjuva diktatörlüğünü uzatmağa çalışırlar; ne var ki, bilindiği gibi sosyal demokrat ve liberal burjuva yönetimlerindeki burjuva demokrasisi ve yöntemleri ile faşist diktatörlükteki aşırı şiddet yöntemleri ve şovenizm arasında önemli bir fark vardır.

ÇELİŞKİNİN KÖKTEN ÇÖZÜMÜ: SOSYALİZM VE ENTERNASYONALİZM

Öte yandan burjuva ve küçük burjuva ideologları ulusal ilişkilerin toplumsal gelişme üzerindeki etkilerini ve rolünü abartmağa çalışırlar, dünya politikasını dünyadaki temel sınıf güçleri arasındaki bir mücadele gibi değil, ayrı ayrı uluslar (ulus güçleri) arasındaki mücadele gibi göstermeğe çalışırlar. Oysa biliyoruz ki dünya toplumunun bugünkü somut durumunda hem işçi sınıfı hem de burjuvazi uluslararası bir karakter taşır. Bu nedenle sosyal olayları genelinde ulusal güçler açısından değil, temel sınıfsal güçler açısından değerlendirmek gerekir. Günümüz dünya toplumunda iki ulus türü vardır, bunlardan birisi *burjuva ulus*, diğeri ise *SOSYALİST ULUS*'tur. Burjuva ulusun, «ulusal birliği», çoğunluğun temel ekonomik çıkarları birliğine dayalı değildir, bu nedenle burjuva ulusun ulusal birliği iğretidir, sözdendir. Burjuva ulusun egemen sınıfı olan burjuvazi, toplumun büyük kesimlerinin ortak çıkarlarını temsil edemeyeceği gibi, tam tersine o çıkarlara aykırı bir konumdadır. Öte yandan sosyalist ulusun günümüzde ulusal birliği vardır ve gerçektir. Ve ulusal sınırlar tamamen kalkıp, ulus kategorisi tarihe karışınca kadar, yani sosyalizmin ileri aşamalarına kadar, yeryüzündeki ulus birimlerinde, gerçek ulusal birlikleri ancak *sosyalist uluslar* temsil edeceklerdir. Ve bu sosyalist ulusların öncüsü, egemen sınıfı olan işçi sınıfı ise, aynı zamanda tüm dünyadaki işçi sınıfının öncü kollarını oluşturur. Bu nedenle sosyalist uluslar onların meydana getirdiği sosyalist sistem, aynı zamanda uluslararası işçi sınıfı ile ortak çıkarlara sahiptir. Gene sosyalist uluslar, işçi olmayan diğer dünya emekçileri, dünya halkları ile emperyalizme, emperyalist burjuvaziye, tekeli kapitalizme, tüm dünya gericiliğine karşı ortak çıkarlar içindedir. Bu nedenle, dünya dinamiğini, uluslararası politikayı ve sosyal olayları belirleyen esas faktör, şüphesiz ki, ulusal değil, sınıfsaldır. Dünya emekçilerinin çıkarlarının ortaklığı ve dünya emekçilerinin ortak düşmana karşı ortak mücadelesinin en yüksek biçimi *işçi sınıfı enternasyonalizmidir*. İşçi sınıfı enternasyonalizminin maddi temeli (ön koşulu) — önceden de belirttiğimiz gibi — çağımızda emeğin ve üretimin sosyal karakterinin *uluslararasılaşmış* olması, (ulusal sınırları aşmış, uluslararası bir nitelik kazanması) dir. Şüphesiz ki aynı olgunun bir parçası olarak sermaye de (üretim araçlarının özel mülkiyeti de) uluslararası bir kimlik kazanmıştır. Şu halde üretimin sosyal karakteri-

nin ve sosyal işbölümünün uluslararası bir nitelik taşıması işçi sınıfı enternasyonalizminin maddi önkoşuludur. Bu temel üzerinde yükselen sosyalist sistem, aynı zamanda uluslararası işçi sınıfı hareketi ve dünya halklarının, mazlum (ezilen) ulusların kurtuluş hareketi ile ortak düşmana emperyalizme — uluslararası burjuvaziye — ve tüm uluslararası gericiliğe karşı ortak çıkarlar taşır. Bu ortak çıkarlar tarihin gelişim doğrultusunda, dünya proletarya devriminin tamamlanması, tüm dünyada sosyalizmin ve giderek sınıfsız toplumun, yani kalıcı barış ve kardeşliğin kurulması doğrultusundadır. Bu nedenle proletarya enternasyonalizminin temsil ettiği bütünlük tarihin akışı doğrultusundadır ve bu akışı hızlandıran başlıca faktördür. Şu halde, dünyanın objektif sınıf güçleri dikkate alındığında, bilimsel tahliller, sınıfsal (sosyal) ve ulusal planda yapıldığında, sosyal ile ulusal arasındaki kategorik çelişki ve ilişki incelendiğinde günümüzde dünya olaylarını (politik ilişkilerini) belirleyen temel faktörün toplumsal (sınıfsal) olduğu, ulusal faktörün de ikincil önem taşıdığı görülür.

Burjuvazinin devrimci çağında, tek tek burjuva uluslarda sermaye ve ulus lehine bir ölçüde çözülen bu çelişki (*sosyal* bakımdan evrensel ile *ulusal* bakımdan özel arasındaki çelişki), dünyadaki ilk sosyalist devrimden günümüze kadar geçen yarım yüzyılı aşkın süre içinde, artık *kökten* ve tümüyle çözüme ve giderilme sürecine girmiştir. Burjuvazinin *ulusal*'lık lehine getirdiği geçici çözüm yerini işçi sınıfının *toplumsallık* lehine getirdiği çözüme bırakılmaktadır. Böylece üretimin sosyal karakterinin ve sosyal işbölümünün uluslararası doğasına uygun olarak toplumsallık (sosyal bakımdan evrensellik) lehine çözülmekte olan bu çelişki, biricik ve nihai (kalıcı) çözüm olan uluslararası çözümdür. Dünya sosyalist devriminin tamamlanmasıyla bu çelişki de yeryüzünde tümüyle çözülmüş olacaktır.

Bu objektif ve bilimsel veriler bize işçi sınıfının, *tüm insanlığın* ortak ve temel çıkarlarının temsilcisi ve öncüsü olduğunu, işçi sınıfı enternasyonalizminin bu öncülüğün yerine getirilmesinde en önemli ve «*denenmiş bir silah*» olduğu, işçi sınıfı enternasyonalizminden uzaklaşmak, dünya işçi sınıfını bu tarihi misyonunda zaafa uğratmak, tarihin akışını geciktirmek demektir. Dünya devrimci pratiği bize işçi sınıfı enternasyonalizminden sapan bir işçi sınıfı partisinin veya müfrezesinin, işçi sınıfı biliminden de saptığını, bilimden ve enternasyonalizm den sapanın birbirinden ayrı olmayacağını göstermiştir. Böylece işçi sınıfının devrimci hareketi içine milliyetçi, enternasyonalizm dışı eğilimlerin sokulması ve bir takım geçici ulusal çıkarların fazlasıyla abartılarak hareketin uluslararası doğasının ve temelinin gözardı edilmesi, bizzat o ulusal müfrezenin kendi ülkesinde de sosyal devrimi gerçekleştirmemesi ile sonuçlanır. Çünkü enternasyonalizm meselesi basit bir gereksinme, «olsa da olur, olmasa da olur» denilecek

basit bir dayanışma, ya da bir duygusal ve iyi niyet meselesi olmayıp, yani bir sübjektif faktör olmayıp; tersine objektif bir gerçeklik, bilimsel bir zorunluluktur. Birinci enternasyonal'de milliyetçilik güden ve ayrılıkçılık çıkaran sağ sapma ve sol sapma (anarşist) eğilimlerin — veya partilerin — kendi ülkelerinde işçi sınıfının kurtuluşunu sağladığı görülmüştür. II. Enternasyonalin sağ sapma ile atbaşı giden milliyetçi partileri de işçi sınıfı iktidarını gerçekleştirememişler, burjuva egemenliğinin pekişmesine hizmet etmişlerdir. Ancak Rusya işçi sınıfı partisi katıksız bir enternasyonalist parti olduğu ve bilime sadık kaldığı için devrimi gerçekleştirebilmiştir. Bugün bu enternasyonalin ilkelerine ve geleneklerine bağlı kalan partiler — bunlara bağlı kaldıkları sürece — ülkelerindeki tarihi akımı gerçek anlamda hızlandırabilmektedirler. Günümüzde ÇHC yöneticilerinin milliyetçiliği ve gericiliği enternasyonalizmden sapmanın nerelere kadar gideceğini gösteren en canlı kanıttır.

ULUSAL FAKTÖRÜN KÜÇÜMSENMESİ DOGMATİZMDİR

Burjuva ve küçük burjuva ideologlarının dünya olaylarına bakışta ulusal faktörü abartmaları, ulusal faktörü sınıfsal gerçekliği gizlemek için kullanmaları şüphesiz ki bilim dışı bir tutumdur. Fakat Marksistler burjuva milliyetçiliğinin ve onun ulusal faktörü ön planda gösterme çabasına karşı mücadele ederken ulus faktörünü inkâr etme, onun önemini görmeme tutumuna da düşmezler. Ulusçuluğun, toplumsal bilinçlenmede işlevsel bakımdan bağımsız ve fazlasıyla etkili bir alanı vardır, hatta bazı koşullarda çeşitli ve geniş sosyal grupların, partilerin ideolojik ve politik yöneliminde tayin edici rol bile oynayabilir; örneğin milliyetçiliğin gerici güçler tarafından kullanılması insanlık için büyük felaketler getirdiği görülmüştür. Öte yandan özellikle ulusal kurtuluş savaşı veren ezilen uluslar için ulusal bilinç, emperyalizme karşı geniş sosyal kesimleri belli bir cepheye toplayabilmekte ve olumlu bir işlev görmektedir. Böyle durumlarda sosyal ve ulusal bilincin tarihsel (sosyal) gelişim doğrultusunda birarada değerlendirilmesi ve emperyalizm ile ezilen ulus arasındaki çelişkinin çözümünü çabuklaştırması, aynı zamanda ulusal kurtuluşun yanı sıra sosyal kurtuluşu da içeren, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin iç içe geçtiği tarihsel evreleri meydana getirebilmektedir. Bu nedenle hem ulus faktörünün günümüzdeki önemini küçümsemek, hem de ezen ulusun (ezen ulus burjuvazisinin) milliyetçiliği arasındaki farkı görmek, ama nihai kurtuluşun ancak sosyal kurtuluş ile gerçekleşeceğini ve bu nedenle sosyal (sınıfsal) bilincin esas olduğunu hiçbir zaman gözden uzak tutmamak, sosyal bilinç ve sosyal kurtuluş meselesini, bunun bilimsel propagandasını ikinci plana atmamak gerekir.

Enternasyonalizmin bilimsel ve

tarihsel yerini, günümüz dünya toplumundaki önemini ve evrenselliğini görmek, bizi günümüz koşullarında ulus gerçeğini nikâra götürmemelidir. Dimitrov'un dediği gibi, işçi sınıfı sosyalistleri «her türlü burjuva milliyetçiliğinin prensipte uzlaşmaz karşıtıdır, ama bu durum onları ulusal nihilizme (ulus inkârcılığına) götürmemeli», gerçekleri reddetmeğe sürüklememeli, yurtseverlikten alkoymamalıdır. Böylesi bir tutum doktriner bir dogmatizmden başka birşey de değildir.

Öte yandan, işçi sınıfı sosyalizmi, milliyetçiliğe soyut bir tarzda yaklaşmağı reddeder. Burjuva milliyetçiliğinin özünü tanımlarken ve önemini vurgularken, onu yaratan sosyo-ekonomik ve politik koşulların tahlilinden ve milliyetçiliğin somu* ifadesinden yola çıkılması gerektiğini belirten Lenin, «ulusal düşünceyi bağımsız bir faktörmüş gibi ele almak meselenin özünü muğlaklaştırmaktan başka birşey değildir» diyordu. (Lenin, *Bütün Eserleri*, C. 1, sf. 155) Gerçekten de, burjuva milliyetçiliğini soyut olarak, maddi temelinden ayırarak, bağımsız bir düşünce ekolü, soyut bir akım gibi ele almak bilimsellik dışına düşmektir. Lenin burjuvazinin ve proletaryanın ulusal faktör konusundaki görüşleri arasındaki temel ayrımı vurgularken şunları söylüyordu: «Burjuvazi daima ulusal talepleri öne çıkarır, ve bunu katagorik bir tarzda yapar. Proletarya içinse bu talepler sınıf mücadelesinin çıkarlarına bağımlıdır.» (Cilt 20, sf. 410) Lenin böylelikle proletaryanın ulusal faktöre temel bakış açısının sınıfsal olduğunu vurgulamış, ulusal çıkarları sınıf temelinden ele alarak onların sınıfsal çıkarları ile bağı üzerinde durmuştur. Lenin'in ulusal faktöre getirdiği bu sınıfsal temel bakış açısı günümüz dünyasında milliyetçiliğin siyasi rolünü değerlendirirken işçi sınıfı sosyalistleri tarafından başlangıç noktası olarak alınır.

MİLLİYETÇİ MOTİFLER

Yirminci yüzyılda burjuva milliyetçiliğinin halkların sosyal gelişimi üzerinde ve bir bütün olarak dünya olayları üzerinde büyük olumsuzluklara yol açtığı birçok olgu yaşanmıştır. Birinci emperyalist savaş öncesi Avrupa ülkeleri ve sosyal demokrat partilerinin sosyal şoven tutumları bunların arasında önemli bir yer tutar. Fakat burjuva milliyetçiliğinin gerici güçler tarafından kullanılmasının insanlığa getirdiği en büyük zarar şüphesiz ki Nazizm felaketinde görülmüştür. Bu en gerici - faşist - milliyetçilik milyonlarca Almanın Naziler tarafından büyük güç şovenizmi ile afyonlanıp şartlandırılmasına araç olmuştur. İnsanlık Nazizmi ezmiş fakat onun kökünü kazıyamamıştır. Almanyada'ki neo - Nazi hareketi «Bin Yıllık Reich» hülyasının diriltmeğe çalışmaktadır. Dünyanın diğer yanlarındaki faşist ve neo - faşist hareketleri de şu veya bu şekilde faşist milliyetçiliği kullanmaktadır. Öte yandan bugün gerici milliyetçiliğin en belirgin ve insanlığa za-

rarlı akımlarından birisi de SİYONİZM'dir. Türkiyede ise *Turancılık* akımı yerli faşistlerin MHP'de ve Ülkü Ocaklarında toplanan kesiminin büyük rüyasıdır. Türkiye'de de onbinlere varan insan bugün faşist güçler tarafından «Büyük Turan», «Yüz Milyonluk Türkiye» rüyalarıyla şartlandırılmakta ve emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin hizmetinde, CIA'nın direktifinde, yerel tekeli sermayenin en gerici, en şoven kesimlerinin çıkarları doğrultusunda öğrencilere, işçilere, öğretmenlere saldırtılmaktadır.

Bugün yeryüzünde varlığını sürdüren faşist tipteki burjuva milliyetçiliğini anti-Sovyetizmin ve anti-komünizmin en önde gelen ideolojik şampiyonudurlar.

Bu nedenle ezilen ulusların demokratik ve anti-emperyalist öz taşıyan milliyetçiliği dışında her türlü milliyetçilik insanlık toplumunu geriye doğru çeken, tarihsel tekerleğini geriye doğru çevirmeğe çalışan akımlardır. İşçi sınıfı partileri milliyetçiliğin her türlüşüne karşı (ezilen ulusun geçici tarihsel koşullarda ilerici kimlik taşıyabilen milliyetçiliği dahil olmak üzere her türlü milliyetçiliğe karşı) proletarya enternasyonalizmini tavizsizce ve ısrarla savunurlar, ama özellikle ve öncelikle gerici milliyetçiliğin başını ezmeğe çalışırlar.

Gene milliyetçi eğilimler uluslararası işçi sınıfı hareketinde ve sosyalist sistem içinde de tutucu bir özellik taşır. Ulusal kurtuluş hareketinde ilerici — geçici — bir işlev kazanabilen milliyetçilik, daha sonraki aşamada sosyalizme geçişte eğer önlenemezse bir sağ eğilim olarak tarihsel gelişimi, toplumsal ilerlemeyi yavaşlatır.

Sosyalist ülkeler arasında milliyetçi tortulardan tamamen kurtulmuş ülkelerin partilerinin sosyalizm yolundaki büyük başarılarına karşılık, örneğin Yugoslavya'nın enternasyonalizm ve bilimden uzaklaşan tutumunun ülkeyi diğer sosyalist ülkelere yanında nasıl da geri bıraktığını gösteren en canlı örnektir. Bugün Yugoslavya yurtdışına, emperyalist Almanya'ya, bir buçuk milyon civarında işçi göndermektedir. Demek ki, sosyalizmin en büyük özelliği olan tüm üretim güçlerinin, bütün işgücü potansiyelinin (sosyal emeğin) tam istihdamı sağlanamamıştır. Gene milliyetçi eğilim taşıyan Arnavutluk ise sosyalist ülkeler arasında en geri de gitmektedir. Çin'in ekonomik çıkmazları, politik çalkantıları ve yeryüzünde bir tehlike teşkil etmesi ve emperyalizm yanlısı politikası ise gerçekten dramatik bir olaydır.

ÇHC'nin milliyetçi, anti-Sovyet ve dolayısıyla anti-komünist yöneticilerinin büyük güç şovenizmi de yeryüzünde gericiliğe, emperyalist saldırganlığa, dünya barışı düşmanlığına ve son tahlilde uluslararası faşizme yardımcı olmaktan başka bir işe yaramamaktadır.

Günümüz dünya olaylarında ulusların ve onlar arasındaki ilişkile-

rin ikincil rol oynadığını, esas tayin edici faktörün sınıfsal olduğunu unutmamakla birlikte, milliyetçiliğin günümüz dünya olayları üzerindeki etkisini de küçümsemek gerekir. Birçok uluslararası sorunda milliyetçiliğin ve ulus meselesinin ağırlığı vardır. İşçi sınıfı sosyalistleri bir uluslararası soruna yaklaşırken sınıfsal ve ulusal faktörü birarada gözönünde tutarlar ve sınıfsal faktörün birincil önemini hiçbir zaman unutmazlar. Lenin bu olguyu şu kısa sözlerle ifade etmiştir: «Herhangi bir ciddi ve derin siyasi konuda taraflar sınıflara göre belirlenir, uluslara göre değil.» (Cilt 20, sf. 36) Dünya işçi sınıfı partileri günümüzde bu temel veriden yola çıkarak, yeryüzündeki tüm anti-emperyalist güçleri işçi sınıfının devrimci doğrultusu ve hedefleri açısından birleştirmeye işçi sınıfının bağımsız politikasını savunmağa ve yürütmeğe çalışırken, burjuva milliyetçiliğine karşı ideolojik mücadele yürütürler, onun sınıfsal özünü açıklamağa ve emekçi sınıfların temel çıkarlarıyla bağdaşmaz zıtlığını göstermeğe çalışırlar.

Günümüzde burjuva milliyetçiliği, egemen sınıf iktidarını sürdürmek için çeşitli biçimlerde kullanılmaktadır. Bunlardan birisi de son zamanlarda ortaya çıkan emperyalist entegrasyon altında bulunduğu giysilerdir. AET emperyalizminin ABD emperyalizmine karşı gücünü birleştirme çabaları, Avrupa metropollerinin finans oligarşilerini daha yakın işbirliğine itmıştır. Bunun sonucu olarak bir Avrupa Toplumu ya da Avrupa Birleşik Devletleri efsanesi yaratılmağa başlanmış, Avrupa konseyinin rolü — Ortak Pazarla somutlanıp gelişen emperyalist entegrasyona bağlı olarak — güçlendirilmiştir. Bugün Avrupa'da en yaygın egemen burjuva sloganlarından birisi «Avrupa Avrupalıdır» sloganıdır. Gerçekte genelinde bu logan, «Avrupa, Avrupa emperyalistlerindir» anlamına gelmekte ve ABD emperyalizmine karşı kullanılmaktadır. Bu sloganın altında yatan esas motif ise Avrupa'da en güçlü metropol burjuvazisinin diğer Avrupa ulusları üzerinde güttüğü hegemonyacı amaçların, sözde milliyetçi ve şoven olmayan sloganıdır. Oysa aslında Avrupa Avrupalıdır sloganı «Avrupa Batı Almanlarıdır» dan başka bir anlama gelmemekte ve Batı Almanya'nın rövanşist (intikamcı) ve hegemonyacı eğilimlerini kamufle etmek için kullanılmaktadır. Maocuların «kendi gücüne güven», «Akdeniz Akdenizlilerindir» gibi şiarları da milliyetçi motiflerin «sosyalizm» kılıfı altında sunulmasından başka birşey değildir ve aslında ÇHC'deki Maoculuğun büyük Han Şovenizmine hizmet etmektedir.

Proletarya Enternasyonalizminin teorik özünü ve politik muhtevasını incelemeye gelecek hafta devam edeceğiz.

İsrail'in Uganda Baskını Apaçık Tedhişçiliktir

İsrail komandolarının Uganda baskını, bütün dünyada çeşitli tepkilere yol açtı. İsrail'liler açısından 'başarı' ile sonuçlanan bu şaşkıncı ve gözükara girişimin, dünyanın dört bir yanında geniş yankılar uyandırması doğaldır. Nitekim de öyle oldu. Emperyalist metropoller, 'başarısından' ötürü İsrail'i tebrik ederlerken Afrika ülkeleri ile Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim İsrail'in davranışını bir saldırı olarak niteleyip kınadılar. Önümüzdeki günlerde daha başka ülkelerin de, dünyadaki kamplaşmalarda aldıkları yerler doğrultusunda tepkilerini göstermeleri beklenebilir.

Olayın şimdiye kadar en iyi teşhisini Filistin Kurtuluş Örgütü Sözcüsü ile Tass Ajansı yapmışlardır. Bunlardan birincisi olayın uçak kaçırma hiçbir farkı olmadığını ve İsrail'lilerin uçağı Uganda'ya kaçırma Filistinliler gibi aynen birer tedhişçi olduklarını söylerken, Tass Ajansı da olayı tam bir korsanlık olarak nitelemiştir.

İSRAİLİN SALDIRGANLIĞI GÖZLERDEN KAÇIRILYOR

Gerçekten, neresinden bakılırsa bakılsın İsrail'in Entebbe baskını uluslararası hukukun çiğnenmesi bir yana, günümüzde uluslararası çeşitli ihtilafların çözülmesinde uyulan kaidelerin tam bir ihlali, eksiksiz bir zorbalık örneğidir. İsrail bu zorbalığı yapacak cesareti ve gücü ise, arkasını dayadığı emperyalist ülkelerden almaktadır. İsrail bu olayla, daha evvelki, baskınla toprak zaptetmekten, yolcu uçağı düşürmeye kadar uzanan çeşitli insanlık suçlarına bir yenisini daha ilave etmiş, emperyalizmin şımarık çocuğu olduğunu isbat etmiştir. Ama ne yazık ki, meselenin öteki yanı, yani Filistin gerillalarının yanlış çalışma şekli İsrail'in bu insanlık dışı ve ırkçı tavrının görülmesini engellemekte ve İsrail emperyalist propagandadan da yararlanarak, adeta bir «kurtarıcı» rolü oynayabilmekte, pek çok kimse ve çevrenin gözünde «kahramanlaşmakta»dır. Gerçekten bu konu kendisine rahatça istismar edebileceği ve göz boyayabileceği etkin malzeme sağlamaktadır. Pek çoklarına göre İsrail bir baskın yapmış, uluslararası hukuku ihlal etmiştir ama yüz kadar «masum» insanın hayatı kurtulmuştur! Ve İsrail böylece aklanmaktan da öteye «masum» insanların hayatını kurtardığı için kahraman oluvermiş, «prestij» kazanmıştır!

İSRAİL'İN İRKÇILIĞI YİNE TESCİL OLMUŞTUR

Ama hiç kimse baskın sırasında İsrail'in soydaşlarını kurtarmak uğruna 10'un üzerinde Uganda askerini, hiç gözünün yaşına bakmadan katlettiğini görmemekte, görmek istememektedir. Oysa İsrail zaten tescil edilmiş olan ırkçılığını, bu olayda bir kez daha ispat etmiş ve Uganda askerlerini itlaf etmiştir. Çünkü Uganda askerleri hem soydaş değildir, üstelik de *zencidir*.

BASKIN DAHA ÇOK ZAYİATA YOL AÇMIŞTIR

Kaldı ki Filistin gerillalarının başka yollardan tesirsiz kılınmasının yolları arasındaydı, ya da kendilerini yaptıklarının yanlışlığına ikna etmek için daha sabırlı davranılsaydı, şu veya bu şekilde insan kaybının, İsrail baskınından daha fazla olmayacağı hemen kesindi. Çünkü şimdiye değin pek çok benzerinde olduğu gibi hemen hiçbir tedhişçi gurubu, rehinelere topyekün imha edilmesi yoluna gitmemiştir. Pek çoğunda verilen mühletler defalarca sona erdiği halde gerillalar imha yolunu seçmemişler, aksine uzlaşma yolunu aramışlardır. Nitekim bu olayda da birinci mühlet çoktan sona ermiş ve ikinci mühletin sonuna yaklaşılmaktaydı. Üstelik İsrail baskını sonucu meydana gelen çarpışmada 7 adet gerillanın öldürülmesine karşılık sadece üç yolcunun hayatını kaybetmesi, tedhişçilerin hiç de «insan kanına susamış birer canavar» olmadıklarını ve yolcuları öldürmeyi hedeflemediklerini göstermektedir. Nitekim rehinelere arasında bulunan Kıbrıslı bir diplomatın sözleri bu söylediklerimizi doğrular

mahiyettedir. Bu diplomat Filistin gerillalarının, baskın sırasında isteselerdi kendilerini kolayca öldürebilecek durumda oldukları halde bunu yapmadıklarını söylemiş ve «istedikleri kabul edilmeseydi bile rehinelere öldürecek değillerdi» demiştir.

BİREYSEL METOTLAR HAREKETE ZARAR VERİR

Bu kadar detaya inmemizin nedeni, İsrail baskınının ardındaki, insan hayatını hiçe sayan ve ırkçı tutumu sergilemek içindir. Yoksa Filistin gerillalarının mücadele yöntemlerini savunduğumuz asla düşünülmemelidir. Aksine bugün tüm dünyada bu ve benzeri metotlar, işçi sınıfının mücadele metotlarıyla asla bağdaşmadığı ve onun davasına zarar verdiği gibi, her türlü antiemperyalist, ulusal kurtuluşçu mücadelelere de büyük zararları dokunmaktadır. Sosyalistler bu çeşitten maceracı, küçük burjuva «kahramanlıklarına» baştan beri karşı çıkmışlar ve bu yolun çıkar yol olmadığını, niyetler ne denli halisane ve emperyalizme vurmaya yönelik olsa bile sonuçta dönüp dolaşıp hareketin kendini vurduğunu devamlı vurgulamışlardır. Ve en önemlisi de bu çeşitten mücadele yöntemlerinin son tahlilde harekete nasıl zarar verdiğini devamlı göstermişlerdir. Nitekim bu son olay da söylediklerimizin tipik bir örneği olmuş, daha son tahlile kalmadan mağlubiye mukadder olmuştur.

TEDHIŞÇİLİĞİN TEMELİNDE YATAN EMPERYALİST SÖMÜRÜDÜR

Öte yandan tedhişçilerin metotlarının yanlış olduğunu bu nedenle sosyalistlerin bu çeşit akımlara karşı devamlı mücadele verdiklerini söylememiz, onları emperyalist saldırganlarla aynı kaba koyduğumuz anlamına gelmemelidir. Birtakım insanlar durup dururken, keyif olsun diye uçak kaçırma başlamışlardır. Herkes gayet iyi bilmektedir ki, bu gibi olayların altında yatan temel faktör emperyalizmin sömürüsü ve zulmüdür. Emperyalizmin başta gelen düşmanları olduğu bilincine varan dünya halklarının mücadelesi her geçen gün ileri boyutlara ulaşmaktadır. Emperyalizm her ülkede dar bir işbirlikçiler zümresi dışında kalan geniş kitlelerin düşmanıdır. Bu nedenle antiemperyalist mücadele çeşitli sınıf ve tabakaları kapsar ve bu olgu da antiemperyalist savaşa, bu çeşitli sınıf ve tabakalara özgü özellikleri kaçınılmaz olarak getirir. Şayet antiemperyalist mücadelenin yürütüldüğü ülkelerde işçi sınıfı mücadelenin önderliğini fillen götürebiliyorsa, yani güçlü bir işçi sınıfı partisi halkın öncülüğünü yapıyorsa, o mücadele işçi sınıfının üslubuyla ve disipliniyle yürütülme şansına fazla sahiptir. Vietnam, bu dediğimiz en taze ve mükemmel örneklerinden biridir. Yok, işçi sınıfının ve partisinin rolü ve gücü yeterli değilse, antiemperyalist mücadelede bu mücadeleye katılan diğer sınıf ve tabakalara özgü özelliklerin daha etkin bir şekilde kendilerini göstermesi kaçınılmazdır.

ESAS OLAN KİTLE MÜCADELESİDİR

İşte işçi sınıfının disiplin ve kollektivite anlayışına tamamen yabancı olan küçük burjuvanın bireycilikleri bundan kaynaklanan bireysel terör, kişisel kahramanlık gibi özellikleri böylesi durumlarda yoğun bir şekilde ortaya çıkabilir. Üstelik de küçük burjuva metotlarla başlangıçta kazanılan geçici bir iki «başarı», yaratılan sansasyon, benzeri olayların yaygınlaşmasına yol açabilir... Ama her zaman şahit olduğumuz gibi sonuç daima hüsrandır. Günümüzde emperyalizme karşı dünyanın dört bir yanında sürdürülen mücadelenin başarıya ulaşması için hangi tipten olursa olsun *kitle mücadelesi* gerektiği, üzerinde tartışılmayacak sosyal bir kanun hükmüdür. Antiemperyalist mücadelenin başarıya ulaşması için onun içinde yer alan örgütlerin ve tek tek kişilerin fedakar, cesur, kararlı olmaları ve kahramanca savaşmaları elbette ki gereklidir. Ama üstün nitelikleri olan kişiler bu hasletlerini kitlesel müca-

delenin emrine örgütlü ve disiplinli bir şekilde verdikleri ölçüde hem mücadelenin başarı şansı yükselir, hem de bireyin bu üstün özelliklerinden en verimli şekilde yararlanmak mümkün olur. Oysa, küçük burjuva nitelikli bireysel girişimler hemen çoğunlukla aksine sonuçlara yol açar. Hem mücadelenin bütünü zarar görür, geriler, hem de nitelikli kişiler heder olur gider.

BİREYSEL METOTLAR KAZANILAN SEMPATİYE GÖLGE DÜŞÜRÜR

Filistin Kurtuluş Hareketi bu gibi bireysel girişimlerden büyük zararlar görmüştür. Hareketin özü bütün dünya tarafından büyük bir sempati ile karşılanırken, bireysel çıkışlar çoğu zaman ters tepmiştir. Son İsrail baskınına yol açan uçak kaçırma olayı bu durumun somut örneğidir... Bugün emperyalist metropoller pek çok kapitalist veya bağımlı ülke İsrail'e tebrik göndermekte yarış etmektedirler. Oysa bu ülkelerden bir tanesi bile Vietnam savaşında Amerikancılık yapmaya kolay yeltenememişlerdi. Çünkü bu ülkelerin yöneticileri, emperyalizmin ve sömürünün temsilcileri olarak gönülleri ne denli ABD'yi çekse de, kendi ülkelerindeki kamuoyunu karşılarına almadan böylesi birşey yapamayacaklarını gayet iyi biliyorlardı. Oysa bugün hiçbir perva duymadan İsrail baskınına göklere çıkarabilmekte. Çünkü o ülkelerin halklarının Filistinlilere ve haklı mücadelelerine duyduğu sempati bizzat Filistinliler tarafından gölgeleniyor. Ve burjuva yöneticiler böylesi bir saldırganlık olayında İsrail'in yanında açıkça yan tuttıkları halde önemli bir tepkinin yükselmeyeceğini gayet iyi biliyorlar.

İSRAİL DÜNYA HALKLARININ AZILI BİR DÜŞMANIDIR

İsrail'in Uganda saldırısının açıkça ortaya çıkardığı bir başka nokta da bu ülkenin emperyalizme karşı mücadele veren dünya halklarının en amansız ve aynı ölçüde en korkulu düşmanlarından biri olduğudur. Gerçi ABD emperyalizminden bağımsız onun arkalaması olmadan sürebilecek bir İsrail saldırganlığından bahsetmek abestir. Ama son olay da göstermiştir ki İsrail, emperyalizmin bir ileri karakolu olarak gerçekten çok boyutlu bir gelişmişlik seviyesindedir. Burada esas olan baskını «başarması» değil, başaracağını *bilmesidir*. Bu noktada kanaatimizce en önemli faktör istihbarat ve planlamadır. İsrail, ABD emperyalizminin açık gizli her türlü servisinin ortadoğudaki uzantısı olduğunu bu olayla birkez daha ispat etmiştir. Bu açıdan başta arap halkları olmak üzere tüm dünya halkları bu azılı düşmanlarını iyi tanımak ve en az onun kadar hazırlıklı ve gelişkin olmak için çaba göstermek zorundadırlar.

DİLEĞİMİZ BU OLAYIN SON BİR DERS OLMASIDIR

Atalarımız «bir musibet bin nasihatten evladır!» demişler... Şüphesiz sosyal bilimlerin bilinmediği bir çağda ve çevrede bu sözün materyalist özünün koyduğu güçlü bir anlam vardır. Ama artık işçi sınıfının biliminin kavranıp rehber edinildiği ve bu bilimin klavuzluğunda insanlığın kurtuluşu doğru emin bir şekilde ilerlediği günümüzde, doğruları bulmak için ille de «musibet»lere ihtiyaç yoktur. Çünkü zengin teorisiyle ve dünya pratiğindeki başarılarının sonucu bir o kadar zengin pratiğiyle, işçi sınıfının bilimi işçi sınıfının ve halkların kurtuluş yollarını aydınlatıyor. Ama Lenin'in de bizim atasözümüze benzer şekilde belirttiği gibi, kitleler en çok, bizzat kendi deneyleri ile öğrenirler. Ne var ki bu deneylerin ille de «musibet» olması hiç gerekmez. Aksine kitleleri «musibetlerle» karşılaşmalarını önlemek devrimcilerin görevidir. Ve devrimcilerin kendileri de son olayda olduğu gibi hem zararlı hem de trajik sonuçlara yol açan «musibetler»den sakınmak zorundadırlar.

SOSYALİST DEVRİM KAVRAMI

(Baştarafı 8. Sayfada)

de gerektirir. Fakat **Örgütlenme etkinliği** başlar başlamaz, **kendi amaç ve ruhu** öne çıkar çıkmaz bu siyasal örtüsünü üstünden atar.» (aynı yerde).

İşçi sınıfı biliminin devrim konusundaki öğretisini emperyalizm ve proletarya devrimi çağında Lenin geliştirmiştir. Bu nedenle İKTİDAR SORUNU'nu, proletarya devrimi konusunu işleyen ele alacağız. Çünkü proletarya devrimi ile kendinden önceki devrimler özellikle burjuva devrimi arasındaki farklar konusunda iktidar sorunu çok önemli bir yer tutar.

Özetlersek: Devrimin kaçınılmazlığı tarihsel determinizmin dayattığı bir şeydir, ve Marx'ın, Kapital'in birinci baskısına yazdığı önsözde «toplumun ekonomik kurulundaki gelişmenin doğanın akışına ve tarihine benzetilebileceğine dair görüşüm...» şeklinde nitelediği gerçeklik, tarihsel determinizmin kendisidir. (Capital, K.I, C. 1, sf. 20)

Geçmiş toplumsal biçimleri ve tarihsel akışı, maddeci diyalektik yöntemle inceleyerek, da-

ha sonra Tarihsel Materyalizm adını alacak olan biricik bilimsel tarih görüşünü koşmuşlardır. Maddeci tarih görüşü, geçmiş toplumların genel analizinin ve tarihsel-sosyal gelişimin temel kanunlarını şaşmaz bir doğrulukla koyduğu gibi, tarihsel determinizmin kapitalizmden sonra sosyalizmi öngördüğünü, sosyalizmin ve sosyalist devrimin kaçınılmaz olduğunu göstermiş, ve bu üretim tarzını kuracak olan işçi sınıfının tarihsel misyonunu vurgulamıştır. Bu nedenle Marksizm insanlık tarihinde en yüksek değeri taşıyan **biricik bilimsel doktrin**'dir. Emperyalizm çağında bu öğretiyi geliştiren ve işçi sınıfının günümüz insanlığının biricik rehberi halinde bütünleyen Lenin Marksizmin tarih görüşünü ve taşıdığı büyük değeri şu sözlerle özetliyor:

«Bugüne dek tarih ve siyaset görüşlerine egemen olan karmaşa ve gelişigüzeğin yerine, üretici güçlerin gelişmesi sonucunda bir sosyal organizasyon şeklinin nasıl ortaya çıktığını ve daha yüksek bir başka biçime dönüşerek nasıl geliştiğini gösteren tümüyle tutarlı bir bilimsel teori meydana geldi...» (Lenin, Bütün Eserleri, C. 19, sf. 5).

Yazı dizimizin giriş bölümünde sosyal devrim sorununun teorik muhtevasını, bu bilimin kurucularından açıklayıcı alıntılarla — yemiz ölçüsünde — özetlemeğe çalıştık. Konumuz tarihsel maddecilik değil genel olarak devrim ve özellikle proletarya devrimi olduğu için — ileride **yeri geldikçe** genel sosyal devrim kavramına bazı atıflarda bulunmak kaydıyla — genel olarak SOSYAL DEVRİM kavramını burada daha kapsamlı olarak işliyoruz.

BERLİN KONFERANSI

(Baştarafı 16. Sayfada)

venliğini garanti edilmesi, Filistinli Araplar için kendi devletini kurma hakkı, savaşlar yüzünden yara-bere içinde kalan bu bölgedeki tam ve adil bir düzenlemenin değişmez koşulları olarak kalmaktadır.

Avrupa Komünistleri, Hindicini halklarının emperyalist saldırı tarafından meydana getirilen zararın giderilmesi konusundaki çabalarını destekliyor, Angola'nın, ulusal bağımsızlığının güçlenmesinden yana çıkıyor, Şili'de Uruguay'da, Paraguay'da ve Guatemala'da demokratik özgürlüklerin yeniden kurulmasını istiyorlar.

Berlin Konferansı'nın, BMT'nin Pretoria ve Salisbury ile ticarete koyduğu ambargoyu, sıkı sıkıya yerine getirme, Güney Afrika Cumhuriyeti'ni diplomatik bakımdan tecrit etme ve bu ırk ayrımcısı (ırkçı) rejime yapılan silâh teslimatına son verme çağrısı özel bir önem taşımaktadır.

Konferansın nihai belgesi, uluslararası ekonomik normların hak eşitliği ilkeleri üzerinde yeniden kurulması sorununa büyük önem veriyor. Komünistlerin Berlin forumu, «yoksul» ülkelerin sosyalizm dünyasıyla ilişkilerinde artık mevcut olan yeni ekonomik düzenin eski metropollerle olan ekonomik ilişkilere de uygulanmasına taraftardır, ekonomik adaletin bu şekilde enternasyonalizasyonu mücadelesini Brejnev'in «partilerimizin ortak enternasyonal borcunun önemli bir bölümü» olarak adlandırması önemli bir husustur.

(V. Simonov
Politik Gözlemci — A P N)

KEMAL BURKAY

SOSYAL
EMPERYALİZM
SORUNU
ve
türkiye'de
maocu akım

özgürlük
yolu yayıncısı
Sanlı Han 105 - 214
Yenişehir - ANKARA
Ödemeli gönderilir

DGM Demokrasiye Aykırıdır

(Baştarafı 3. Sayfada)

açıkladı:

- «1 — DGM'ye gerek yoktur.
- 2 — DGM mahkemenin bağımsızlığı, tabii hakim, hakimlerin güvencesi, kuvvetler ayrımı ilkelerine aykırıdır.
- 3 — Uluslararası sözleşmelere aykırıdır.
- 4 — Özgürlükler bağımsız mahkemelerle sağlanır.
- 5 — Fransa Türkiye için örnek olamaz. Fransa'da hakim yürütme organı tarafından değil, Yüksek hakimler kurulu tarafından seçilmektedir.
- 6 — Meselenin kökünden halli Anayasa Mahkemesi'ne düşmektedir. 136. madde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmelidir.»

MC iktidarının kanlı saldırılarına paralel olarak, görülmedik bir hızla faaliyetlerini sürdüren Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması için en geniş kitleleri seferber etmek, tüm demokratik güçlerin en acil görevlerindedir. Çağdaş Hukukçular Derneği'nin girişimi konunun aydınlatılması ve geniş anti-faşist kitlelere maledilmesi yolunda atılmış sevindirici bir girişimdir.

DGM

Sıkıyönetimsiz

(Baştarafı 2. Sayfada)

yapmak için kurulacaktır.

DGM «sıkıyönetimsiz sıkıyönetim» demektir.

Böyle bir ortamda sömürü ve baskı azgınlaşacak, faşist tipte yeni yasalar çıkartılarak, mevcut cezalar arttırılacaktır.

DİSK'in elini kolunu, sesini bağlamak demek, başta DİSK üyeleri olmak üzere işçi sınıfımızın hızla yoksullaşması ve karanlıklara gömülmesi demektir.

Haziran 1970'de de büyük sermayenin iktidarı DİSK'i tasfiye etmek için 274 ve 275 sayılı yasaları değiştirmek istemişti. Ancak, işçi sınıfımız gösterdiği tepkiyle yapılan değişikliklerin Anayasa Mahkemesinde iptal edilmesini sağlamıştı. Ancak 274 sayılı sendikalar yasasını değiştirmek suretiyle DİSK'i ve DİSK üyesi sendikaları ortadan kaldırmayı başaramayanlar, bugün aynı amaçla bir başka yol denemektedirler. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması DİSK ve DİSK üyesi sendikaları yok etme amacına dayalıdır. Bugüne kadar işçi sınıfının, emekçi halkımızın sendikal demokratik ve siyasal hareketini tehdit eden DGM kadar büyük bir tehlike görülmemiştir.

Biz DİSK olarak, en azından insan hak ve özgürlüklerini ayaklar altına alan DGM yasa tasarısının Meclislerden çıkmasına karşı tüm hukukçuların, tüm ilerici Demokratik örgüt ve kişilerin demokratik ve Anayasal haklarını kullanmaya kararlı oldukları inancındayız.

Türkiye'de Hangi Demokrasi İşliyor Bay Başkan?

Önceki hafta Türkiye'yi ziyaret eden Avrupa Konseyi Başkanı, «Türkiye'de demokrasi bütün kuşaklar için bir devrimdir...» demiş. Gerçekçi mi yoksa sadece bol bol reklamını yaptı.

Biz Avrupa Konseyi Başkanına şu soruları soruyoruz:

● Başkan olduğunuz örgüte üye ülkelerden kaç tanesinde ırkçı-şoven, aşırı milliyetçi faşist partiler koalisyon ortağıdır?

● Hangi üye ülkelerde şimdiki mevcut 1961 anayasası gibi geri bir anayasa vardır?

● Hangi üye ülkelerde doğrudan doğruya iktidar partilerinden emir alan faşist katil sürüleri her gün, ülkenin dört bir yanında cinayet işler, suikast yapar?

● Hangi üye ülkenizde üniversiteler faşist kundaklıktan dolayı kapanır. Ya da ilerici, yurtsever öğrenciler okullara gidemez veya arada bir ilk mektep talebeleri, hatta yuva okulu öğrencileri gibi anne ve babalarıyla okula giderler?

● Hangi üye ülkenizde 141-142. gibi faşist maddeler vardır? Komünizm ve Komünist Partisi yasaktır?

● Hangi üye ülkenizde sendika seçme özgürlüğü yoktur?

● Hangi üye ülkenizde genel grev ve benzeri en doğal işçi hakları yasaklanmış veya kısıtlanmıştır?

● Hangi üye ülkenizde komünistler, sosyalistler,

yurtseverler zindanlar doldurur...

● Hangi üye ülkenizde ikide bir sıkıyönetim ilan edilir?

● Hangi üye ülkenizde kuvvetler ayırımı prensibini çiğneyen olağanüstü yetkilerle donatılmış siyasal baskı mahkemeleri, yargı organları vardır?

● Hangi üye ülkenizde ayrı, bir milliyeti oluşturan ulusal topluluğun kendi dili ve kültürü yasaklanmıştır? Onlar üzerinde bu denli aşırı ulusal baskılar ve ırkçı-şovenist-faşist terör var mıdır?

● Hangi üye ülkenizde gözetimdeki, cezaevindeki zanlı veya mahkumlara, özellikle siyasilere işkence yapılır, dayak atılır?

● Hangi üye ülkenizde resmi radyo ve televizyon organı, bu denli gericidir?

● Hangi üye ülkenizde henüz sendikalaşmamış sigortaya kaydedilmemiş ve günde 15-16 saate kadar çalışan tarım veya küçük işyeri işçisi vardır? Hangi üye ülkenizde kadınlar ve çocuklar üzerinde bu denli katmerli baskı ve sömürü vardır?

● Hangi üye ülkenizde bu denli tutucu bir siyasal partiler ve seçim kanunu vardır?

● Hangi üye ülkenizde yurttaşların ekonomik ve demokratik, siyasal hakları bu ölçüde kısıtlıdır?

Evet bay başkan.. Bu gibi soruları daha sayfalarca ve saatlerce sıralayabiliriz... Bugün Türkiye işçi sınıfının, emekçi halkının gündemindeki ACİL SİYASAL - EKONOMİK - DEMOKRATİK hakların hemen hemen hepsini İspanya dışında TÜM Avrupa

ülkelerinde bulabilirsiniz... Bunu siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz.. Gene biliyoruz ki, faşizmin iktidarda olduğu Yunanistan'ı örgütten ihraç eden gene Avrupa Konseyi idi... Bugün İspanya dışındaki Avrupa ülkelerinde emekçilerin elde etmiş oldukları hakların büyük çoğunluğu Türkiye'de yoktur. Hâl böyle iken ne diye kalkıp böylesi anti-demokratik bir ülkede rejimin demokrasi olduğunu ve demokrasinin tüm kuralları ile işlediğini söyleyebilirsiniz?

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Trabzon İl Binasına Dinamit Atıldı

Sermayenin kiralık adamları 1 Temmuz akşamı partimizin il binasına saldırdılar. İçerde kimsenin bulunmadığı bir sırada pencereden atılan dinamitler ve sair patlayıcı maddeler hasara yol açmakla birlikte can kaybı olmamıştır.

Olay, tırmanan faşizmin sosyalistlere, yurtseverlere ve emekçi halka karşı planladığı genel saldırının bir parçasıdır.

Ancak bu saldırıların emekçi halkımızın kurtuluş mücadelesini engelleyemeyeceğinin bilinmesi gerekir. Tahammül edemedikleri en kısıtlı burjuva demokratik haklara bile saldırılanlar hak ettikleri cevabı alacaklar, Demokratik Halk İktidarına giden yolda partimizin vermekte olduğu mücadele başarıya ulaşacaktır.

Enternasyonalizmin Yüce İdeallerine Bağlılık

(Başarısız 7. Sayfada)

baskı ve böyle ülkelerin işlerine karışma kampanyası açtılar. Yoldaşlar, zaten siz de onların neye karşı kampanya açtıklarının farkına varmışsınızdır; genel seçim sonuçlarına karşı. Bu durumda demokrasi ve özgürlük hakkında onca yaygara koparan emperyalist politikacıların aslında özgürlük ve demokrasiye ancak egemenliklerine dokunmadığı sürece tahammül edebilecekleri sonucunu ortaya çıkarıyor.

Bu koşullarda, burada konferansta hep birlikte partilerimizin belirlenen ortak amaçlara erişmek için yapılan mücadeleye katkıda bulunmaya hazır olduğunu göstermemiz çok önemlidir.

İşbirliğimizin özellikle söz etmeye değer bir başarı sahası daha vardır. Söz konusu olan, devrim tecrübesini genelleştirme meselesinde çabaların birleştirilmesi, K. Marx, F. Engels, V.İ. Lenin tarafından kurulan bilimsel sosyalizm teorisinin bundan sonraki geliştirme gayretlerinin birleştirilmesidir. Her parti devrim teorisinin geliştirilmesine katılıyor. Bu teori V.İ. Lenin'in haklı olarak belirttiği gibi: «...dünya ülkelerinin devrimci tecrübe ve devrimci fikirleri» ile gelişmektedir.

Yoldaşlar, komünist hareketi ile edinilen tecrübe gerçekten çok büyüktür. Türlü şartlarda sosyalizm kuruculuğunda edinilen bu tecrübe komünist hareketin genel yasalarına uyduğu gibi, somut biçimlerinin çeşitliliğini de göstermektedir. Bu kitlelerin hayatı çıkarlarını savunma, devrimci güçleri birleştirme, farklı gelişim düzeylerindeki ülkelerde sosyalizm için mücadele tecrübesidir. Her kardeş partinin tecrübesinde ulusal özellikleri ile ilgili birbirine benzemeyen özgün vasıflardan başka mutlaka hareketimizin bütününün çıkarlarını ilgilendiren genel nitelikler de vardır. Bütün bunlar analiz ve genellemeyi gerektirmektedir. Nihayet yaşam sürekli olarak ayrı ayrı ülkelerde olsun, dünya ölçüsünde olsun, objektif sosyo-politik ve ekonomik süreçlerin gelişimine, ortak amaçlarımıza ulaşmak için yaptığımız mücadeleye yeni bir şeyler katıyor.

Sosyalist topluluğa bağlı yoldaşlarımızın yaratıcılıklarına gelince: şu ya da bir başka durumun

doğruluk veya yanlışlığının sadece pratik tecrübe ile anlaşılacağı görüşünü esas olarak kabul edebiliriz ama pratik daha kesin sonucunu verinceye kadar bu durumların arkadaşça tartışmalarda çeşitli partilerin görüş ve tecrübelerinin kıyaslanması yolu ile kontrol edilmesi olanak ve gerekliliği vardır. Sonuçta, teoride de pratikte de bizim ortak davamızın kazanacağı açıktır.

Karşılıklı haberleşme ve değişik politik güncel sorunlara ilişkin fikir alışverişinde bulunmak için zaman zaman çok yönlü görüşmeler düzenlenmesi faydalıdır.

Yoldaşlar! Komünistler, kendi hareketlerinin içine kapanıp kalmıyorlar. Her zaman için kendi çabalarını barış sorunu ve halkların çıkarları için harcanan tüm diğer çabalarla birleştirmeye hazırdırlar. Avrupa Genel Konferansı nihai belgesi Avrupa'da barış ve güvenliğin sağlanması için iyi bir temel yaratmıştır. Ama bu amaca erişilmesi, yumuşamanın dönüşsüz, barışın ise gerçekten sarsılmaz olması için sadece hükümetlerin çabaları değil, halk kitlelerinin de faaliyetleri gereklidir.

Halk kitlelerinin, hayatı çıkarlarının, barış, güvenlik ve işbirliğinin sağlanmasına yönelik girişim ve davranışların aktif bir şekilde desteğine ihtiyaç gösterdiğini açıkça idrak etmeleri için her şey yapılmalıdır. Bizim görüşümüze göre, bugün komünistlerin, her kardeş partinin ve onlarla beraber olanların en önemli görevlerinden biri budur. Yoldaşlar, biz konferansımızın bu soylu meselede önemli bir rol oynayacağını ve oynaması gerektiğini zannediyoruz.

Burada, Avrupa komünist partilerinin görüşmesinde gayet tabiidir ki, söz konusu olan öncelikle Avrupa'nın durumudur. Bununla beraber belge tasarımlarımızda kitadaki barış ve sosyal ilerleme için yapılan mücadele ile ilgisine geniş yer ayrılmıştır. Ve bu kurala uygundur. Öğretiminin yaratıcılarının önceden gördükleri gibi sosyalizm, insanlığın gelecekteki evriminin objektif koşulu ve en zarurî ihtiyacı olmuştur.

Bütün dünyada barış ve güvenlik için müca-

de ediyoruz. Bu kürsüden ulusal-kurtuluş hareketlerine katılanların hepsini hararetle selâmlıyor, bir kez daha onların özgürlük, bağımsızlık ve ülkelerinin ilerici gelişimi için verdikleri haklı mücadeleyi desteklediğimizi bir kere daha açıklıyoruz.

Asya, Afrika, Latin Amerika halklarının barış ve ilerleme davasına katkıları tartışmasız bir şekilde artıyor. Sosyalizm, emperyalizmin sömürü boyunduruğundan kurtulan ve özgür, bağımsız gelişim yoluna çıkan birçok ülkede daha kök salmıştır. Herkes tarafından bilinen bloksuzlaşma hareketi uluslararası yaşamda önemli rol oynuyor.

Kabul ettiğimiz konferans belgesinde komünistlerin dünyada yeni ve adil bir ekonomik düzenin kurulmasına yardım için hazır oldukları belirtiliyor. Gelişmiş devletlerin sömürge ve bağımlı olan ülkelerle eşit haklı ve politik ilişkileri için mücadelesinin — bu tür ülkelerle sosyalist devletler arasında istenilen nitelikteki ilişkiler çoktan kurulmuştur — partimizin genel enternasyonal borcunda önemli yeri vardır.

Yoldaşlar! Konferansa her katılanın görüşlerine saygı, demokratik ve gerçekten arkadaşça bir görüşme atmosferi, çeşitli partilerin tecrübelerinin kıyaslanması partönerleri çıkarlarına dostça dikkat bugün Avrupa ve bütün dünya halkları için büyük önemi olan birçok güncel sorunlarda ortak değerlendirme ve sonuçlara varmamızı sağladı. Bu sorunlara ilişkin Marksizm-Leninizm ilkelerine dayanan önemli bir belge hazırlayabildik.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin bu belgeyi partimizi, Avrupa komünistlerince ortaklaşa ileri sürülen amaçlara erişilmesi için enerjik ve ısrarlı mücadeleye zorlayan bir belge olarak nitelendiğini belirtmek isterim.

Avrupa komünistlerinin birlik sancağını yükseklere çıkararak konferansımızın sonuçlarının çabalarımızın birleşmesine, emekçilerin köklü çıkarları, demokrasi ve sosyalizm, Avrupa'da sağlam bir barış için verilen ortak mücadelenin aktifleştirilmesine yardım edeceğinden eminiz.

Dikkatiniz için teşekkür ederim yoldaşlar.

Kıbrıs Sorunu için Uluslararası Bir Konferans Toplanmalıdır

Son yapılan «seçimlerden» sonra KTFD'de hükümet kuruldu. Dünya ülkeleri tarafından tanınmayan, böylece meşru bir niteliği olmayan KTFD'de kurulan hükümetin dünya ulusları gözündeki meşruiyeti de, kendi sözde devleti kadar olacaktır.

KİTLE gazetesi daha önce Kıbrıs kesimindeki son seçimler hakkında görüşlerini belirtmişti. Daha sonra gelen kesin seçim rakamları, Muhalefet partilerinin yüzde elliye yakın oy aldığı, fakat Denktaş kliğinin ve partisinin, yüzde elli oyla, iskemlelerin yüzde yetmiş beşini elde ettiğini kanıtladı. Bu nedenle yapılmış seçimlerin devletler hukuku açısından dünyada bir meşruiyeti olmadı. Bu seçimler, sadece, tüm anti demokratik usullere, faşist baskılara ve tehditlere, çok uzun yıllardır Kıbrıs Türk toplumundaki faşist egemenliğe ve iki yıldır uygulanan kolonizasyon sürecine rağmen, Kıbrıs Türk emekçilerinin daha şimdiden küçümsenmeyecek bir uyanış içinde olduğunu göstermesi bakımından kayda değer bir sonuç vermiştir. Bunun dışında uluslararası bir sorun olan ve bölge, dolayısıyla dünya barışını yakından ilgilendiren Kıbrıs sorunu çözümlenmeden, olduğu gibi durmaktadır. Ve bu sorun ULUSLARARASI BİR KONFERANS'ta ele alınmadığı sürece, bu konferansa sosyalist ülkeler ve üçüncü dünya ülkeleri, dünya konjonktüründeki ağırlıkları oranında katılmadıkları sürece çözülemeyecektir.

KİTLE Dergisi 1974 Ağustos ayından beri

İTALYADA MECLİS BAŞKANLIĞINI KOMÜNİST PARTİSİ ALDI

İtalyan Parlamentosunda yapılan seçimlerde *İtalyan Komünist Partisi* yöneticilerinden *Luigi Longo* Meclis Başkanlığına seçilmiştir. Çift Meclis sistemine göre çalışan İtalyan Parlamentosunda Senato Başkanlığına ise Hristiyan Demokrat Fanfani getirilmiştir.

İtalyan Komünist Partisi'nin seçimlerde elde ettiği oy artışı, İkinci Dünya Savaşı sonrasında beri 28 yıldır Meclis Başkanlığını elinde tutan Hristiyan Demokratlara, parlamentodaki bu mevziyi kaybettirmiştir.

Öte yandan İtalyan Sosyalist Partisi'nden sonra, Sosyal Demokrat Parti de, Komünistlerin katılmayacakları ve sorumluluk almaya- cıkları bir hükümeti desteklemeyeceklerini açıklamıştır. Böylece, İtalyan Komünist Partisi'nin koalisyon katılmasını reddeden Hristiyan Demokrat Parti'nin Parlamentodaki durumu zorlaşmıştır. Şayet Sosyalistler ve Sosyal Demokratlar görüşlerini değiştirmezlerse Hristiyan Demokratlar Faşistlerle ve diğer küçük gerici gruplarla başbaşa kalmışlardır. Temsilciler Meclisindeki sayılarına göre Komünist Partisi 227, Sosyalist Parti, 57, Sosyal Demokrat Parti ise 15 iskemleye sahiptir. Bu durumda şimdilik Komünist Partisi'nin koalisyon katılmasını isteyenlerin sayısı Meclis'de 300'den fazladır.

Seçimler yapıldığı, aradan üç hafta geçtiği halde, İtalya'daki hükümet kurulamamıştır.

(bak. KİTLE, 27.8.1974) böyle bir uluslararası toplantıda ele alınmasını ve çözüme götürülmesini savunmaktadır. Türk işgal kuvvetleri dahil olmak üzere bütün yabancı askerler Kıbrıs'dan çekilmeli, Kıbrıs'da her iki topluluğun da haklarını garanti altına alabilecek bir statü kurulmalı ve merkezi karakteri ağır basan tek bir Bağımsız Kıbrıs Devleti kurulmalı, Kıbrıs'ın ihlal edilmiş toprak bütünlüğü ve hükümranlılığı iade edilmelidir. Kitle gazetesinin önerileri. Kitle'nin öteden beri savunduğu öneriler bunlardır. Bu sorunların görüşülebilmesi ise, ancak dünyada bağımsızlıktan, barıştan ve demokrasiden yana güçlerin ağırlığındaki bir uluslararası konferans gereklidir. Kitle gazetesi adanın taksi-

Berlin Konferansı Adil Bir Dünya Düzeni Uğrundaki Mücadeleyi Destekledi

Berlin'de kabul edilen nihai belgenin bütün bir bölümü, iki tarihsel sürecin, detant'ın güçlendirilmesinin, Avrupa kıtasında işbirliği ve gelişmekte olan ülkeler cephesindeki barış ve sosyal ilerleme mücadelesi ilkelerinin ilişkisinin analizine hasredildi.

Yirmi dokuz Avrupa Komünist ve İşçi Partisi, Berlin'de, Avrupa kıtasındaki olumlu ilerlemelerin Üçüncü Dünyanın yeni bir sosyal ve ekonomik düzen uğrundaki mücadelesi için elverişli koşulları yaratması gerektiği ve bu koşulları artık yarattığı konusundaki inançlarını ifade ettiler. Emperyalizm ve yeni sömürgecilik ve henüz daha insanlığın 2/3'üne acı çektiren tüm ırkçı zulüm ve ulusal egemenlik şekilleri, Avrupa'da barış içinde birlikte yaşama ve kolektif güvenlik ruhu yerleştiği müddetçe giderek daha da zayıflamaktadır.

Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Berlin Konferansı'nın nihai belgesi, mücadele veren genç ülkeler halklarının dünyanın, bu arada Avrupa kıtasının, ilerici biçimde değişmesine yaptıkları katkıyı «güçlü bir destek» olarak adlandırıyor.»

«Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının barış ve ilerleme uğraşına yaptıkları katkı, kesinlikle artmaktadır.» — Berlin'deki konferansta Sovyet delegasyonuna başkanlık eden Leonid Brejnev, bu düşünceyi böyle formüle etmişti. SBKP M.K. Genel Sekreteri'nin özellikle belirttiği gibi, onun düşüncesi, bütünüyle uluslararası yaşamda giderek daha hissedilir bir rol oynayan bloksuz ülkeler hareketine ilişkindir.

Bu olumlu değerlendirmenin, Üçüncü Dünya'nın etkinliğinin artmasının endüstriyel kapitalizm ideologlarında uyandırdığı öfke ile nasıl bir tezat teşkil ettiği göze çarpmıyor. «Üçüncü Dünya'nın radikalleştirilmesi», yani bu ülkelerin dış ve iç politikalarının antiemperyalist içeriğinin derinleşmesi, onların sosyalizm kampına olan yakınlığının artması Batı'yı korkutuyor.

Teori ve yeni toplumun kurulmasında gerçek bir deneyim olarak sosyalizm, Üçüncü Dünya'nın politik yönetimi açısından objektif bir koşul ve zorunlu bir ihtiyaç oluyor.

mine, ya da aynı anlama gelebilecek herhangi bir çözüme kesinlikle karşıdır. Bu sorun barış, demokrasi ve bağımsızlık lehine çözümlenmediği takdirde bölge ve dünya barışı için çıban başı olmağa devam edecek, Türkiye ve Yunanistan'ın sokulduğu silahlanma yarışı ve sovenizm fırtınaları arttırılacaktır. Böyle bir durumdan ise ancak ve ancak genel olarak emperyalistler, özel olarak emperyalist silah tükelleri ve *detant düşmanları* yararlanacaktır. Sorunun çözümsüz uzayıp gitmesi Kıbrıs, Türkiye ve Yunanistan'daki emekçiler için yeni yeni külfet ve ızdırap kaynağı olmağa devam edecektir.

Bu tarihi karşılıklı bağımlılığın tam olarak bilincinde bulunan Avrupa komünistleri, Afrika, Asya ve Latin Amerika halklarının kurtuluş mücadelesine, onların silahlanma yarışının sonuçlarından kurtarılmasına, detant'ın gelişmekte olan üç kıtaya Avrupa'dan yayılmasına yardım etmeye hazır olduklarını açıkladılar. Bu stratejik amaçları somut hale getiren Berlin Konferansı Nihai Belgesi, mevcut savaş tehlikesi merkezlerinin, öncelikle de Yakın Doğu'daki kronik anlaşmazlığın ortadan kaldırılmasını talep ediyor.

Konferansa katılanların düşüncesine göre, İsrail ordularının işgal ettikleri tüm topraklardan çekilmesi, Yakın Doğu halklarına gü-

(Devamı 14. Sayfada)

Dünyanın En Genç Ulusal Devleti: ŞEYSEL

Afrika'nın doğusunda, Madagaskar'ın kuzeyinde bir takımada ülkesi olan ŞEYSEL, bağımsızlığını ilân etti. Böylece Afrika'nın genç ulusal devletleri arasına yeni bir bağımsız devlet daha katılıyordu.

100 kadar küçük granit ve mercan adasından oluşan Şeyssel takımadalarında toplam 60 bin insan yaşar. İlk kez 18. ci yüzyılın ikinci yarısında Afrika'lı yerliler bu adalara gelip yerleşmeğe başladılar. Takımadaları daha sonra İngiliz ve Fransız sömürgecileri tarafından işgal edildi. Ve ŞEYSEL, o günden, bağımsızlığını kazandığı bugüne dek İngiliz Sömürge Valisi tarafından yönetildi.

Hindistan cevizi, vanilya, tarçın üreten, kuş yetiştiren, balıkçılık ve kabuklu deniz hayvanları çıkarmakla geçimini sağlayan Şeyssel yerlileri, İngiltereye bağımlılığının sonucu olarak sanayi ürünlerini ve birçok gıda maddesini oradan ithal ettikleri için son derece yoksuldurlar.

Şeyssel halkının son yıllarda bağımsızlık için yürüttükleri yığınsal mücadele başarıya ulaşmış ve sonuçta ŞEYSEL sömürgeci boyunduruğundan kurtularak siyasal bağımsızlığını ilân etmiştir.

kitle

Sahibi: Mehmet Yücel — Sorumlu Müdür: İlker Demir — Yönetim
Yeri: Cağaloğlu Başmuhafız Sokak Tan Apt. No. 10-11 İstanbul —
Dizgi - Baskı: İshak Basımevi 27 73 37 — Son baskı tarihi :

12 TEMMUZ 1976